

FISAE Newsletter

574

27.07.2026

Liebe Exlibrisfreunde

Mehr oder weniger alle Exlibrissammler besitzen neben ihren Exlibris auch einschlägige Literatur, um zu recherchieren, Information zu sammeln und fehlendes Wissen zu ergänzen. So habe ich auch seit 1964 versucht, eine einschlägige Fachbibliothek aufzubauen, die nach gut 60 Jahren etwa 8.500 Titel umfasst, von Jahrbüchern, Büchern, Katalogen, Zeitschriften, Mitteilungen bis zu Flyer, Einladungen, Speisekarten usw.

Für mich ist die Präsentation wesentlicher Publikationen aus verschiedenen Jahrzehnten eine wichtige Vermittlungsfunktion und in diesem FISAE Newsletter wird eine der wichtigen und vor allem aufschlussreichen Publikationen vorgestellt: Exlibris - Die Welt im Kleinformat - Klein- und Gebrauchsgrafik aus der Blütezeit des Exlibris, Museum Schloss Moyland 8.3.2009 bis 14.6.2009.

Dear Ex Libris Enthusiasts

More or less all ex libris collectors possess relevant literature alongside their ex libris collections, enabling them to research, gather information, and fill in gaps in their knowledge. Since 1964, I too have striven to build a specialized library, which, after more than 60 years, comprises approximately 8,500 titles, ranging from yearbooks, books, catalogs, and journals to newsletters, flyers, invitations, menus, and more.

For me, presenting key publications from various decades is an important educational function, and this FISAE newsletter introduces one of the most important and, above all, insightful publications: Ex Libris - The World in Miniature - Small-Scale and Applied Graphics from the Golden Age of the Ex Libris, Museum Schloss Moyland, March 8, 2009 to June 14, 2009.

Chers passionnés d'ex-libris,

La plupart des collectionneurs d'ex-libris possèdent une documentation spécialisée qui accompagne leurs collections, leur permettant d'effectuer des recherches, de rassembler des informations et d'approfondir leurs connaissances. Depuis 1964, je m'efforce moi aussi de constituer une bibliothèque spécialisée qui, après plus de 60 ans, compte environ 8 500 titres, allant des annuaires, livres, catalogues et revues aux bulletins d'information, prospectus, invitations, menus, et bien d'autres documents.

Pour moi, présenter des publications majeures de différentes décennies revêt une importance pédagogique essentielle, et ce bulletin de la FISAE présente l'une des publications les plus importantes et, surtout, les plus instructives : « Ex Libris – Le monde en miniature – Graphisme à petite échelle et appliqué de l'âge d'or de l'ex-libris », Musée Schloss Moyland, du 8 mars au 14 juin 2009.

Cari appassionati di ex libris,

Quasi tutti i collezionisti di ex libris possiedono, oltre alle loro collezioni, anche una vasta letteratura sull'argomento, che permette loro di fare ricerche, raccogliere informazioni e colmare le lacune nelle proprie conoscenze. Dal 1964, anch'io mi sono impegnato a costruire una biblioteca specializzata che, dopo oltre 60 anni, conta circa 8.500 titoli, tra cui annuari, libri, cataloghi, riviste, newsletter, volantini, inviti, menù e molto altro.

Per me, presentare pubblicazioni chiave di diversi decenni ha un'importante funzione didattica, e questa newsletter di FISAE vi presenta una delle pubblicazioni più importanti e, soprattutto, illuminanti: "Ex Libris - Il mondo in miniatura - Grafica in piccolo e applicata dell'epoca d'oro degli ex libris", Museum Schloss Moyland, dall'8 marzo 2009 al 14 giugno 2009.

Estimados entusiastas de los ex libris

Prácticamente todos los coleccionistas de ex libris poseen bibliografía relevante junto a sus colecciones, lo que les permite investigar, recopilar información y completar sus conocimientos. Desde 1964, yo también me he esforzado por crear una biblioteca especializada que, tras más de 60 años, cuenta con aproximadamente 8500 títulos, desde anuarios, libros, catálogos y revistas hasta boletines informativos, folletos, invitaciones, menús y mucho más.

Para mí, presentar publicaciones clave de diversas décadas tiene una importante función educativa, y este boletín de FISAE presenta una de las publicaciones más importantes y, sobre todo, reveladoras: «Ex Libris: El mundo en miniatura: Gráficos a pequeña escala y aplicados de la Edad de Oro del Ex Libris», Museo Schloss Moyland, del 8 de marzo al 14 de junio de 2009.

Drodzy Miłośnicy Exlibrisu

Prawie wszyscy kolekcjonerzy ekslibrisów posiadają obok swoich zbiorów również odpowiednią literaturę, co pozwala im na prowadzenie badań, gromadzenie informacji i uzupełnianie luk w wiedzy. Od 1964 roku ja również dążę do zbudowania specjalistycznej biblioteki, która po ponad 60 latach liczy około 8500 tytułów, od roczników, książek, katalogów i czasopism, po biuletyny, ulotki, zaproszenia, menu i wiele innych.

Prezentowanie kluczowych publikacji z różnych dekad jest dla mnie ważną funkcją edukacyjną, a niniejszy biuletyn FISAE przedstawia jedną z najważniejszych i przede wszystkim wnikliwych publikacji: Ex Libris – The World in Miniature – Small-Scale and Applied Graphics from the Golden Age of the Ex Libris, Museum Schloss Moyland, 8 marca 2009 – 14 czerwca 2009.

Шановні ентузіасти екслібрису!

Майже всі колекціонери екслібрису мають відповідну літературу поряд зі своїми колекціями екслібрису, що дозволяє їм досліджувати, збирати інформацію та заповнювати прогалини у своїх знаннях. З 1964 року я також прагну створити спеціалізовану бібліотеку, яка після понад 60 років налічує приблизно 8500 найменувань, починаючи від щорічників, книг, каталогів та журналів і закінчуючи інформаційними бюлетенями, флаєрами, запрошеннями, меню тощо.

Для мене представлення ключових публікацій різних десятиліть є важливою освітньою функцією, і цей інформаційний бюлетень FISAE представляє одну з найважливіших і, перш за все, найглибших публікацій: «Екслібрис – світ у мініатюрі – дрібномасштабна та прикладна графіка із золотого віку екслібрису», Музей замку Мойланд, 8 березня 2009 року – 14 червня 2009 року.

Уважаемые коллекционеры экслибрисов!

Практически все коллекционеры экслибрисов, помимо своих коллекций, обладают соответствующей литературой, позволяющей им проводить исследования, собирать информацию и восполнять пробелы в своих знаниях. С 1964 года я тоже стремился создать специализированную библиотеку, которая за более чем 60 лет насчитывает около 8500 наименований, от ежегодников, книг, каталогов и журналов до информационных бюллетеней, листовок, приглашений, меню и многого другого.

Для меня представление ключевых публикаций разных десятилетий является важной образовательной функцией, и этот информационный бюллетень FISAE знакомит с одной из самых важных и, прежде всего, содержательных публикаций: «Экслибрис — мир в миниатюре — мелкомасштабная и прикладная графика золотого века экслибрисов», Музей замка Мойланд, 8 марта 2009 г. — 14 июня 2009 г.

致藏書票愛好者：

幾乎所有藏書票收藏家都會在藏書票之外備有相關的文獻資料，以便進行研究、收集資訊並填補知識空白。自1964年以來，我也一直致力於建立一個專業的藏書票圖書館。經過60多年的努力，我的藏書已約8,500種，涵蓋年鑑、書籍、目錄、期刊、簡報、傳單、邀請函、菜單等等。

對我而言，展示各個年代的重要出版品是一項重要的教育職能。本期FISAE簡報將介紹其中一本最重要、也最有洞見的出版品：《藏書票－微縮世界－藏書票黃金時代的微型及應用圖形藝術展》，莫伊蘭城堡博物館，2009年3月8日至6月14日。

藏書票愛好家の皆様へ

藏書票コレクターのほとんどが、藏書票コレクションと併せて関連文献を所有しており、それによって調査や情報収集を行い、知識の不足を補っています。私も1964年以来、専門的な藏書構築に努めてきました。60年以上を経て、年鑑、書籍、カタログ、雑誌からニュースレター、チラシ、招待状、メニューなど、約8,500点もの資料を所蔵するに至りました。

私にとって、様々な年代の重要な出版物を紹介することは、重要な教育的役割を担っています。今回のFISAEニュースレターでは、最も重要かつ洞察に満ちた出版物のひとつをご紹介します。それは、モイラント城博物館で開催された展覧会「Ex Libris - The World in Miniature - Small-Scale and Applied Graphics from the Golden Age of the Ex Libris」（2009年3月8日～6月14日）です。

Exlibris – Die Welt im Kleinform
Klein- und Gebrauchsgrafik aus der Blütezeit des Exlibris

Museum Schloss Moyland 8.3.2009 bis 14.6.22009

Herausgegeben von der Stiftung Museum Schloss Moyland

Sammlung van der Grinten – Joseph Beuys Archiv

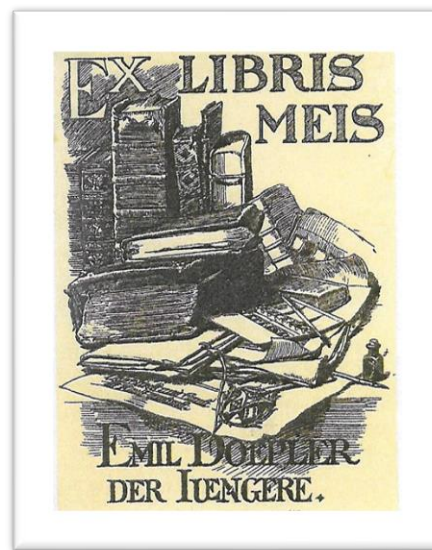
Des Landes Nordrhein-Westfalen

229 Seiten, 29,5 x 22,5 cm, Hardcover, ISBN 978-3-935166-46-1

Dr. Bettina Paust, *damals* die Stellvertretende Künstlerische Direktorin, Leiterin des Joseph Beuys Archives, schreibt im Vorwort u.a.: „Die einstige Privatsammlung der Brüder Franz Joseph und Hans van der Grinten, die 1990 in die Stiftung Museum Schloss Moyland überging, bildet den Kern des Museums Schloss Moyland. Diese vielfältigen Sammlungsbestände nicht nur in einer permanenten Präsentation dem Publikum vorzustellen, sondern

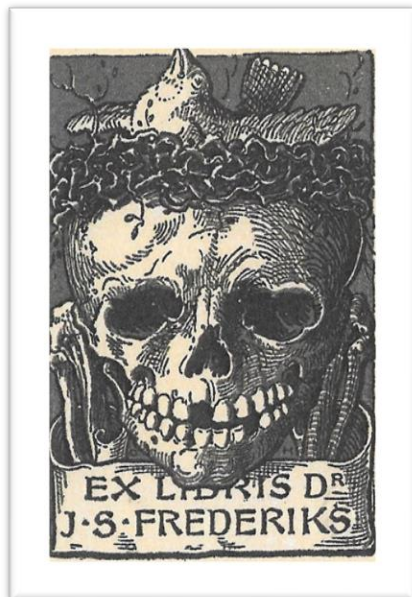
*Fecit Emil Doepler d.J., 1896
Kaiser Wilhelm II*

*Fecit Emil Doepler d.J., o.J.
ipse*

ebenfalls kontinuierlich in Wechselausstellungen bekannt zu machen, ist - und wird in Zukunft verstärkt - eine der wesentlichen Aufgaben des Museums sein.

Mit der Ausstellung „Exlibris - Die Welt im Kleinformat“ wird somit ein wesentlicher Schritt getan, denn sie gibt erstmals einen Einblick in den circa 500 Exemplare umfassenden

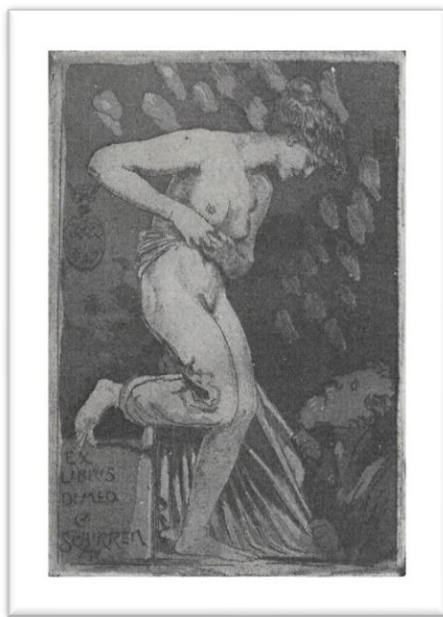

*Fecit Otto Hupp, 1904
J.S. Frederiks*

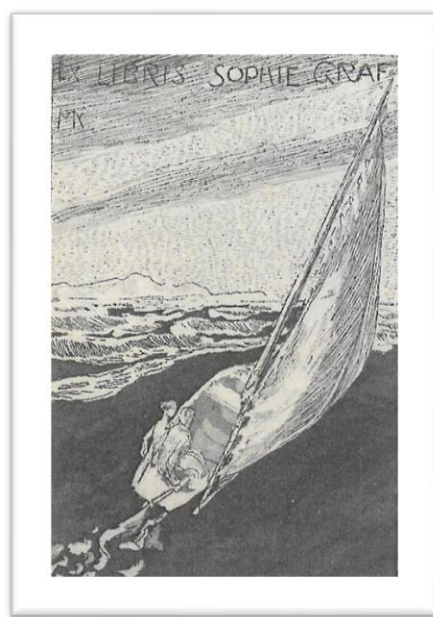

*Fecit Otto Hupp, 1904
Armand von Alberti*

Bestand an Exlibris aus dem Museum Schloss Moyland. Komplettiert durch wichtige Leihgaben aus privaten und öffentlichen Sammlungen, zeigt diese Ausstellung die verzweigten Entwicklungen und Strömungen der Exlibris-Kunst zwischen 1880 und 1930 auf, in der das einstige Bucheignerzeichen als Produkt der angewandten Kunst zum begehrten künstlerischen

*Fecit Max Klinger, o.J. (1910)
Dr. med C. Schirren*

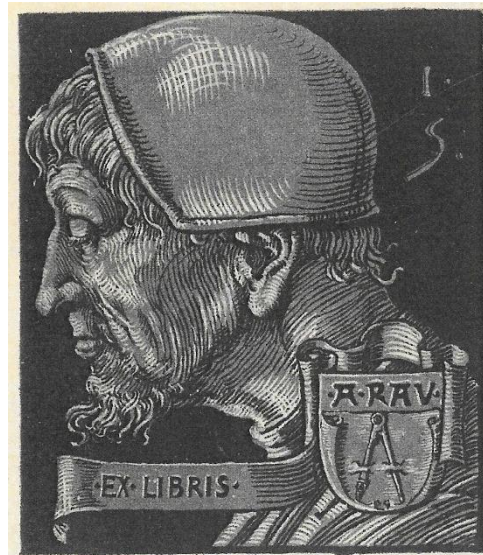

*Fecit Max Klinger, o.J. (um 1913)
Sophie Graf*

schen Sammelobjekt wurde. Der Blick zurück in die Entstehungsgeschichte des Exlibris wie auch aktuell in seine Gegenwart als Thema der zeitgenössischen Kunst und Gebrauchsgrafik verdeutlicht darüber hinaus den einschneidenden Wandel in der ikonologischen, künstlerischen sowie sammlerischen Bedeutung des Exlibris während seiner Blütezeit um 1900.

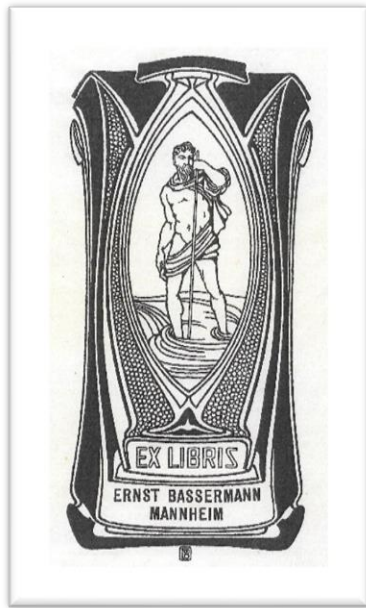
*Fecit Joseph Sattler, o.J.
Elisabeth Tropp*

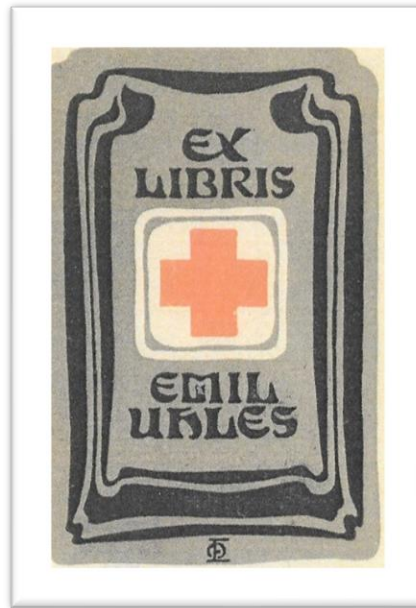
*Fecit Joseph Sattler, vor 1896
A. Rav*

Dies in einer Ausstellung aufzuzeigen und gleichzeitig in einem umfangreichen Katalog darzustellen ist ein Novum und einer Reihe von Mitwirkenden zu danken.“

Weiterhin dankt sie Dr. Alexander Grönert, Beatrix und Axel Vater, Dr. Elke Schutt-Kehm, Dr. Henry Tauber, Maria Tetzlaff M.A. sowie einer Reihe von Museen und Institu-

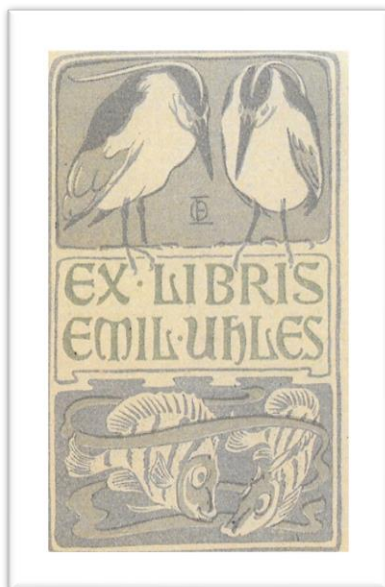
Fecit Peter Behrens, o.J.

Fecit Otto Eckmann, 1898/99

tionen für Leihgaben und nicht zuletzt auch dem engagierten Team des Museum Schloss Moyland.

Inhalt: Vorwort // Einführung // Der Begriff Exlibris // Neubestimmung der Funktion - Neue Heraldik und frei schöpfende Fantasie // Emil Doepler d.J. // Otto Hupp // Max Klinger // Jo-

Fecit Otto Eckmann, o.J.

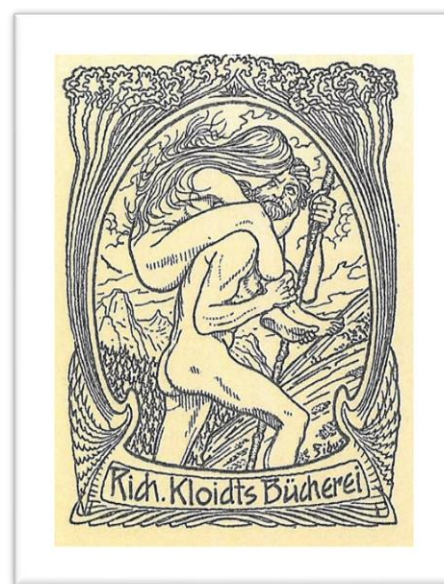

Fecit Otto Eckmann, o.J.

seph Sattler // Henry Tauber Kleine Geschichte der Deutschen Exlibris-Gesellschaft // Jugendstil und Buchkunstbewegung // Peter Behrens // Otto Eckmann // Fidus // Peter Lechter // Walter Tiemann // Johann Heinrich Vogeler // Zwischen Kunst und Gebrauchsgraphik // Johann Vincenz Cissarz // Julius Diez // Ludwig Hohlwein // Emil Preetorius // Stieglitzer Werk-

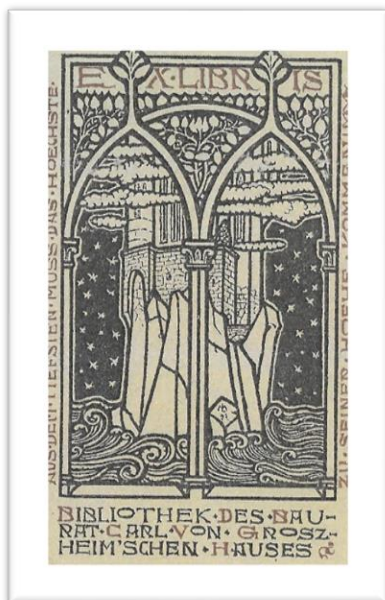

Fecit Fidus, 1904
(Hugo Höppener)

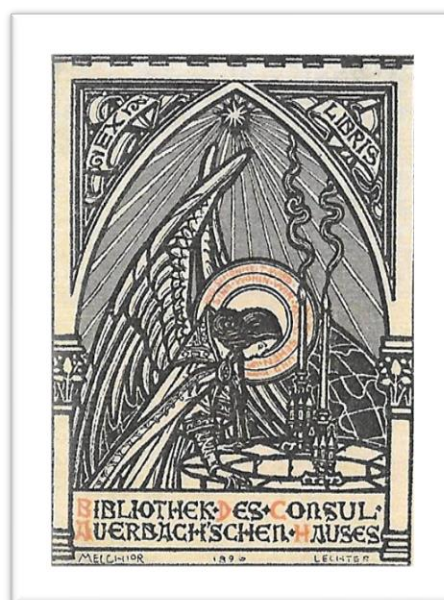

Fecit Fidus, o.J.

statt Ehmke, Kieukens, Beiwe, Aufesser / Buchmarken und typgrafische Exlibris // Bernhard Wenig // Luxus-Exlibris // Bruno Heroux // Die Blütezeit des Exlibris // Elske Schutt-Kehm: Die Kunst des Exlibris im Spiegel ihrer KünstlerInnen zu Beginn des 20. Jahrhunderts // Mathilde Ade // Franz von Bayros // Robert Budzinski // Erich Büttner // Maximilian Dasio //

Fecit Melchior Lechter, 1897

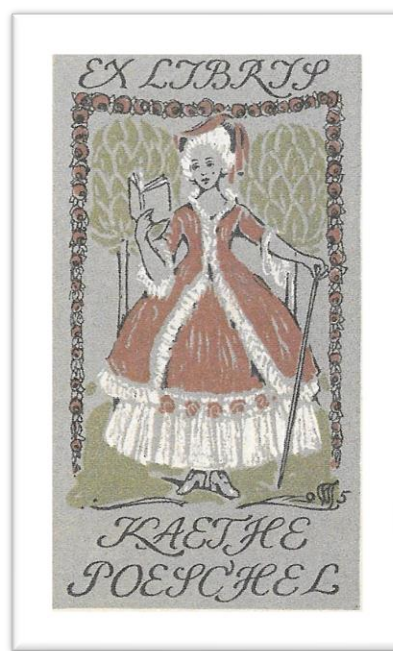

Fecit Melchior Lechter, 1896

Michel Fingesten // Sepp Frank // Willi Geiger // Alois Kolb // Ephraim Moses Lilien // Emil Orlik // Armand Rassenfosse // Richard Walter Rehn // Hans Thomas // Otto Ubbelohde // Hubert Wilm // Exlibris-Gestalter aus Böhmen und Mähren // Exlibris-Themen // Redende Exlibris // Berufs-Exlibris // Exlibris mit Bildnissen / Exlibris für den Eigengebrauch // Biblio-

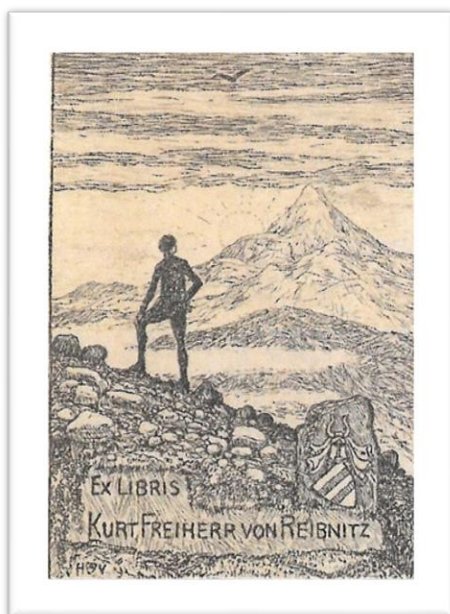

Fecit Walter Tiemann, 1902

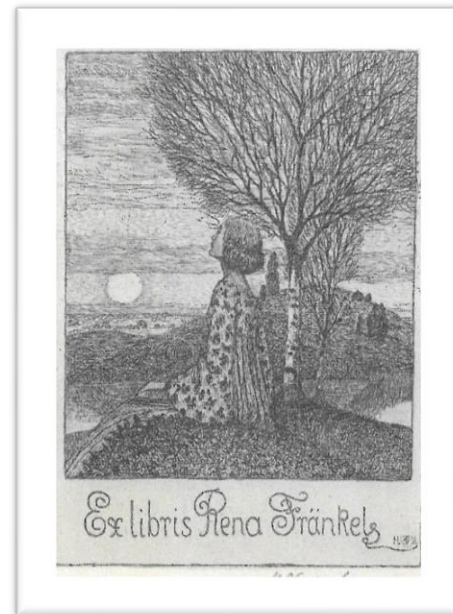

Fecit Walter Tiemann, 1905

thecken, Lesen und Schreiben // Eulen, Antike und Bildung // Akt // Erotik und Tod // Industrie // Exlibris im Krieg // Familie und Kinder // Märchen und Sagen // Ferne Welten // Landschaft // Die verborgenen Kräfte der Natur // Pflanzen und Tiere // Exlibris sammeln und erforschen // Friedrich Warnecke // Karl Emich Graf zu Leiningen-Westerburg // Walter von

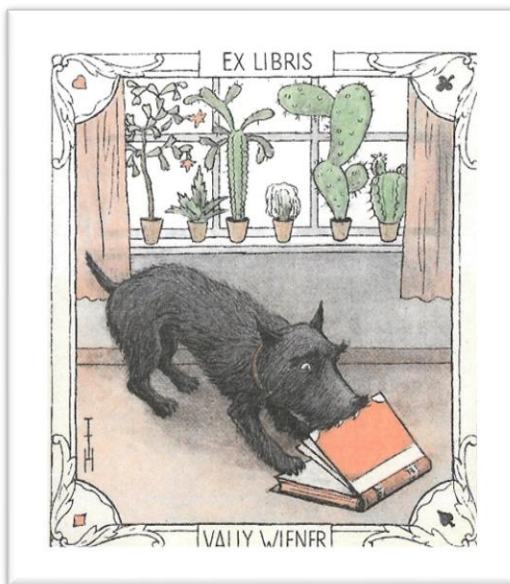

Fecit Johann Heinrich Vogeler, 1912

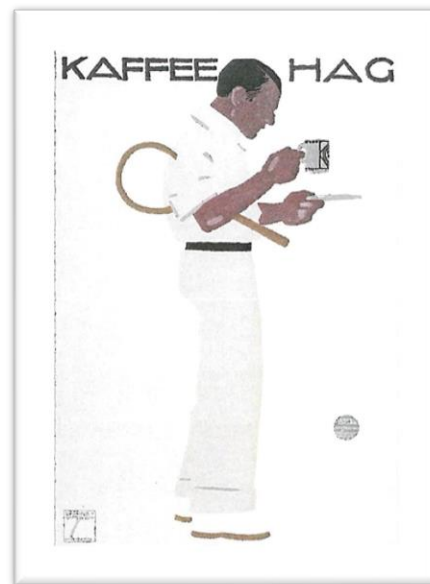

Fecit Johann Heinrich Vogeler, 1912

Zur Westen // Richard Braungart // Willy Tropp // Maria Tetzlaff: Perspektiven für die Erschließung von Exlibris-Sammlungen // Anhänge und Verzeichnisse // Anmerkungen // Verzeichnis der ausgestellten Werke // Literaturverzeichnis // Kurzbiografien // Impressum.

Fecit Thomas Theodor Heine, o.J.

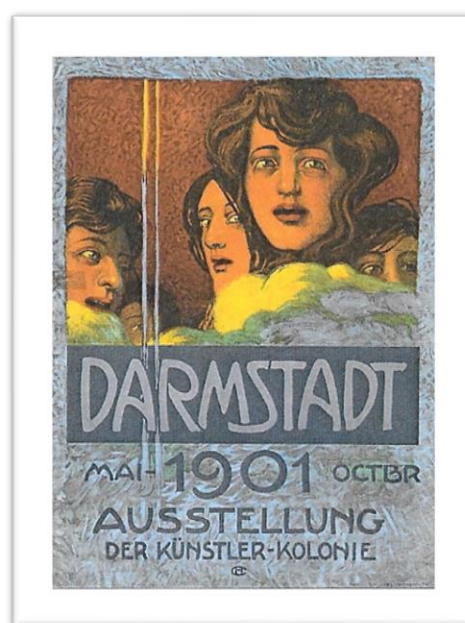

Fecit Ludwig Hohlwein, 1928

Dr. Bettina Paust, then Deputy Artistic Director and Head of the Joseph Beuys Archive, writes in the foreword, among other things: “The former private collection of the brothers Franz Joseph and Hans van der Grinten, which was transferred to the Museum Schloss Moyland Foundation in 1990, forms the core of the Museum Schloss Moyland. Presenting these diverse

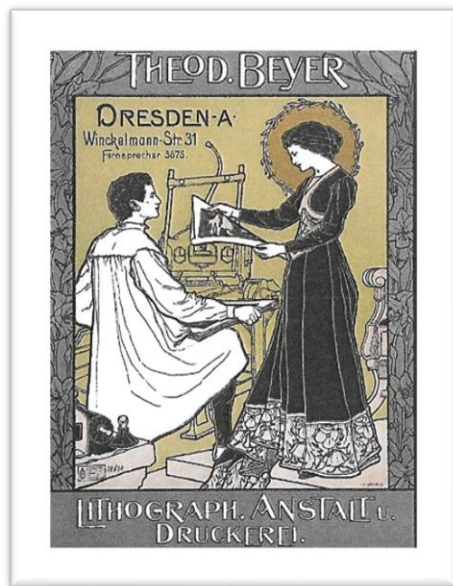
Fecit Fritz Helmut Ehmke, 1928

Fecit Hans Christiansen, 1901

holdings to the public not only in a permanent exhibition, but also continuously making them known through temporary exhibitions, is—and will increasingly be—one of the museum's essential tasks.

The exhibition “Ex Libris – The World in Miniature” thus represents a significant step in this direction, as it offers, for the first time, an insight into the approximately 500 book-

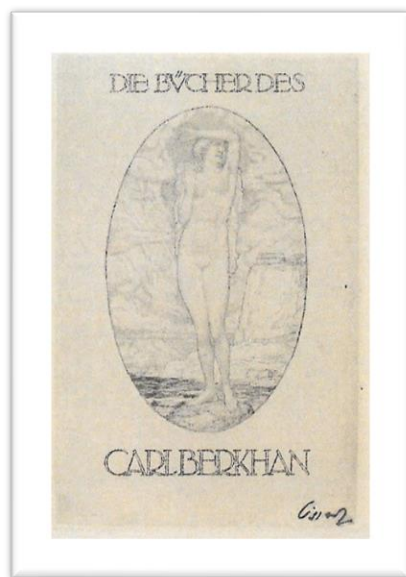

Fecit Johan Vincenz Cissarz, 1897

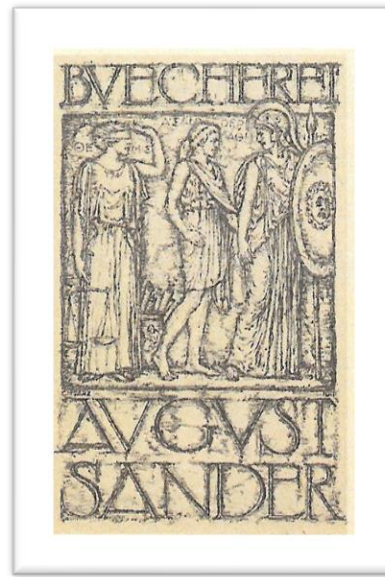

Fecit Peter Behrens, 1906

plates in the Museum Schloss Moyland collection.” Complemented by important loans from private and public collections, this exhibition showcases the multifaceted developments and trends in bookplate art between 1880 and 1930, during which the former book owner's mark, originally a product of applied art, became a coveted artistic collector's item. Looking back at

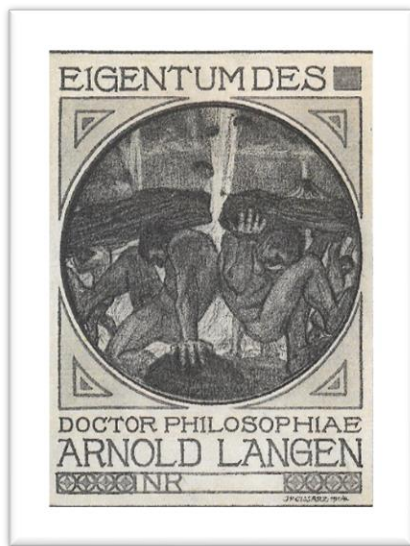
Fecit Johan Vincenz Cissarz, o.J.

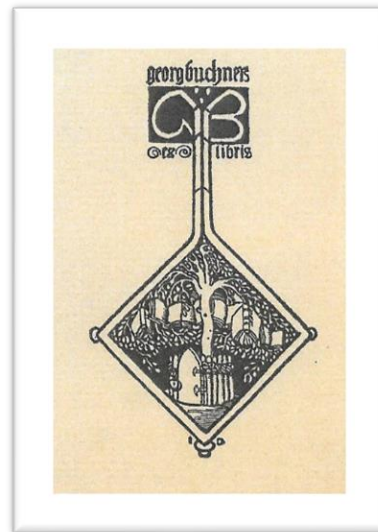
Fecit Johan Vincenz Cissarz, o.J.

the origins of the bookplate, as well as its current relevance as a subject in contemporary art and graphic design, further illustrates the profound transformation in the iconological, artistic, and collector's significance of the bookplate during its heyday around 1900.

To present this in a single exhibition and simultaneously in a comprehensive catalog is a novel undertaking and is thanks to a number of contributors.

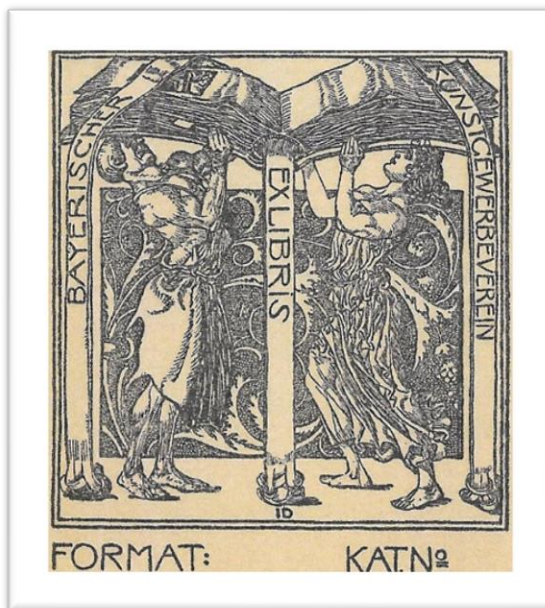

Fecit Johann Vincenz Cissarz, o.J.

Fecit Julius Diez, o.J.

To demonstrate this in one exhibition and simultaneously in a comprehensive catalog is a novel achievement and is made possible by numerous contributors. She also thanks Dr. Alexander Grönert, Beatrix and Axel Vater, Dr. Elke Schutt-Kehm, Dr. Henry Tauber, Maria Tetzlaff M.A., as well as a number of museums and institutions for loans, and last but not least, the dedicated team at Museum Schloss Moyland.

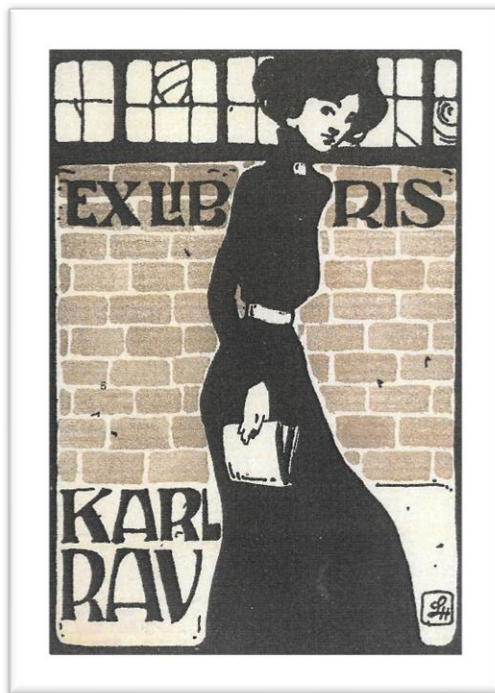

Fecit Julius Diez, o.J.

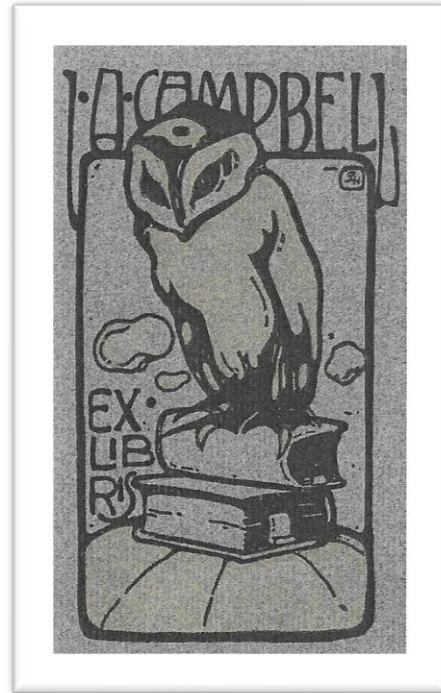

Fecit Julius Diez, o.J.

Contents: Foreword // Introduction // The Concept of Ex Libris // Redefining its Function – New Heraldry and Freely Creative Imagination // Emil Doepler the Younger // Otto Hupp // Max Klinger // Joseph Sattler // Henry Tauber // A Short History of the German Ex Libris Society // Art Nouveau and the Book Art Movement // Peter Behrens // Otto Eckmann // Fidus // Peter Lechter // Walter Tiemann // Johann Heinrich Vogeler // Between Art and Applied

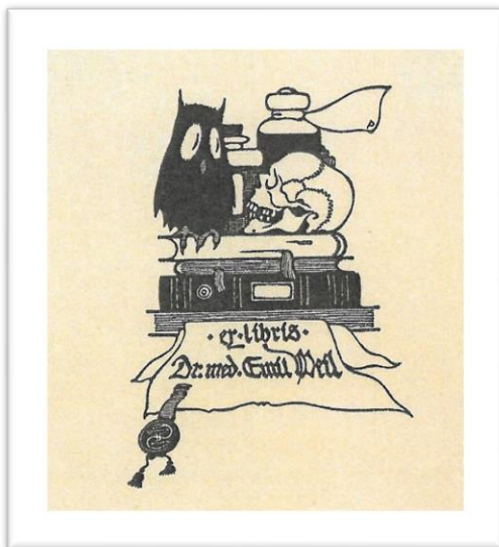

Fecit Ludwig Hohlwein, o.J.

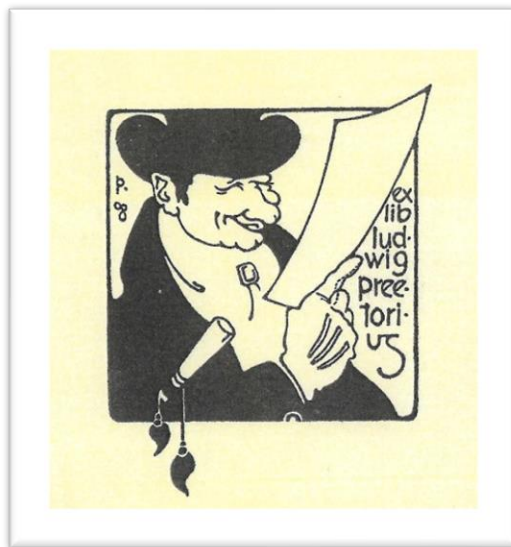

Fecit Ludwig Hohlwein, o.J.

Graphics // Johann Vincenz Cissarz // Julius Diez // Ludwig Hohlwein // Emil Preetorius // Stieglitzer Workshop Ehmke, Kieukens, Beiwe, Aufsesser / Book Stamps and Typographic Design Bookplates // Bernhard Wenig // Luxury Bookplates // Bruno Heroux // The Golden Age of the Bookplate // Elske Schutt-Kehm: The Art of the Bookplate as Reflected in its Ar-

Fecit Emil Preetorius, 1907

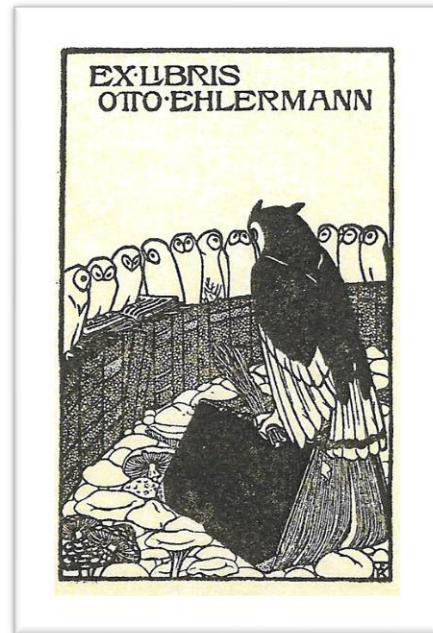

Fecit Emil Preetorius, 1908

tists at the Beginning of the 20th Century // Mathilde Ade // Franz von Bayros // Robert Budzinski // Erich Büttner // Maximilian Dasio // Michel Fingesten // Sepp Frank // Willi Geiger // Alois Kolb // Ephraim Moses Lilien // Emil Orlik // Armand Rassenfosse // Richard Walter Rehn // Hans Thomas // Otto Ubbelohde // Hubert Wilm // Bookplate Designers from

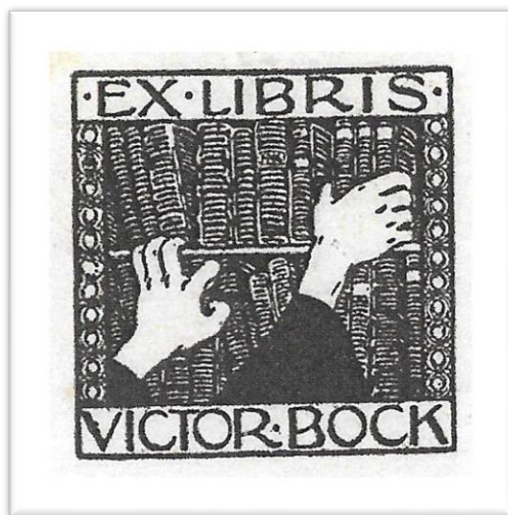

Fecit Friedrich Wilhelm Kleukens, o.J.

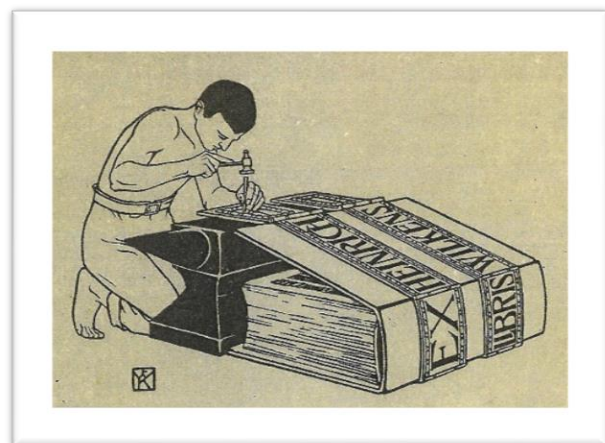

Fecit F. W. Kleukens, o.J.

Bohemia and Moravia // Bookplate Themes // Talking Bookplates // Professional Bookplates
 // Bookplates with Portraits / Bookplates for Personal Use // Libraries, Reading and Writing
 // Owls, Antiquity and Education // Nudes // Eroticism and Death // Industry // Bookplates in
 War // Family and Children // Fairy Tales and Legends // Distant Worlds // Landscape // The

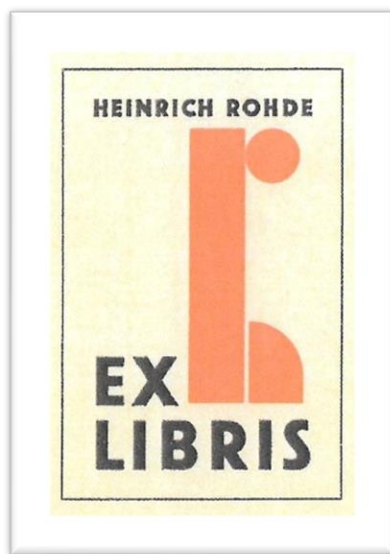

Fecit Fritz Helmuth Ehmcke, o.J.

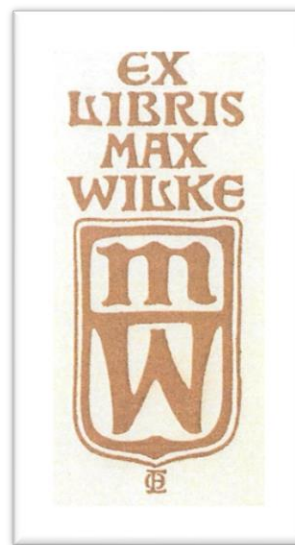

Fecit Friedrich Wilhelm Kleukens, o.J.

Hidden Forces of Nature // Plants and Animals // Collecting and Researching Bookplates //
 Friedrich Warnecke // Karl Emich Count of Leiningen-Westerburg // Walter von Zur Westen
 // Richard Braungart // Willy Tropp // Maria Tetzlaff: Perspectives for the Exploration of
 Bookplate Collections // Appendices and Lists // Notes // List of Exhibited Works //
 Bibliography // Short Biographies // Imprint.

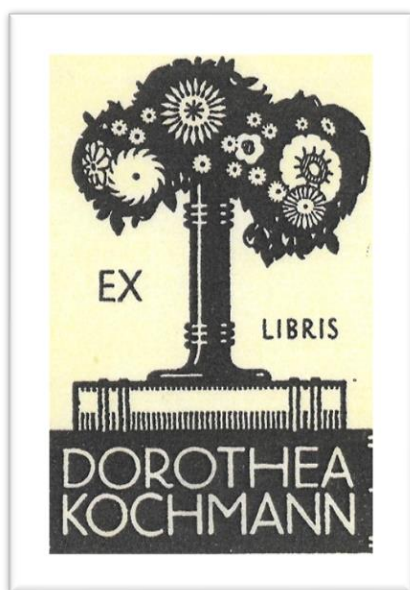

Fecit Anonymus

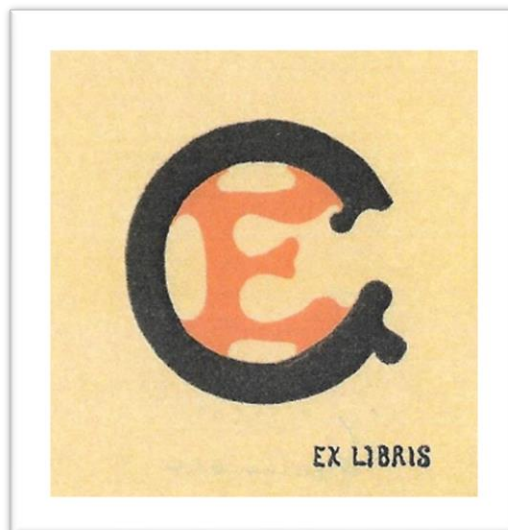

Fecit Otto Eckmann, o.J.

Dans l'avant-propos, Bettina Paust, *alors* directrice artistique adjointe et responsable des Archives Joseph Beuys, écrit notamment : « L'ancienne collection privée des frères Franz Joseph et Hans van der Grinten, léguée à la Fondation du Musée Schloss Moyland en 1990, constitue le cœur du Musée Schloss Moyland. Présenter ces collections diversifiées au public,

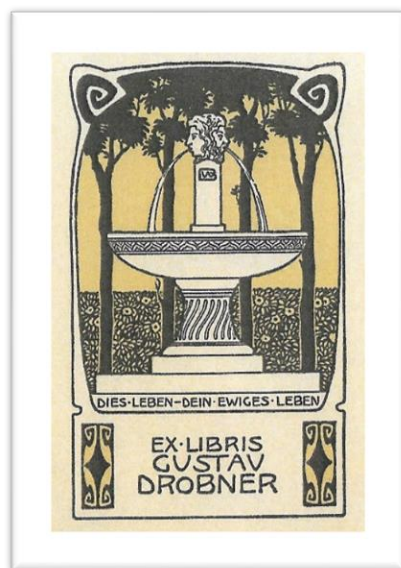
Fecit Peter Wolbrand, 1917

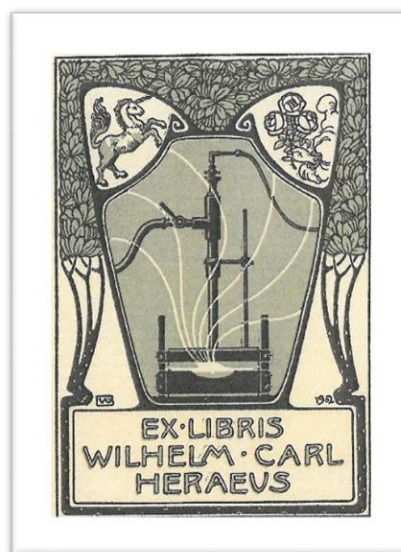
Fecit Otto Eckmann, o.J.

non seulement dans une exposition permanente, mais aussi en les faisant connaître régulièrement grâce à des expositions temporaires, est – et sera de plus en plus – l'une des missions essentielles du musée.

L'exposition « Ex Libris – Le Monde en Miniature » représente ainsi une avancée significative dans cette direction, puisqu'elle offre, pour la première fois, un aperçu des quelque 500 ex-libris de la collection du Musée Schloss Moyland. » Enrichie de prêts impor-

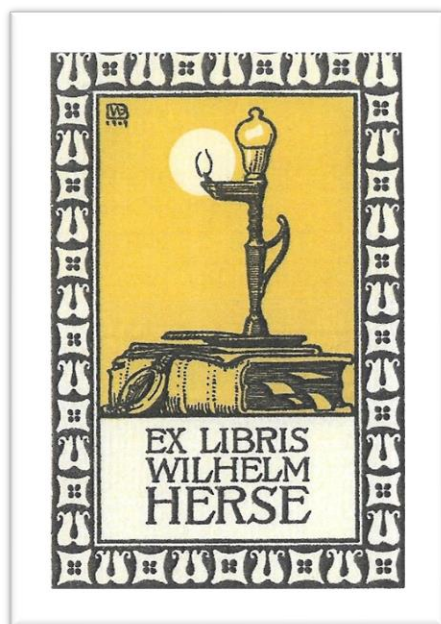

Fecit Bernhard Wenig, o.J.

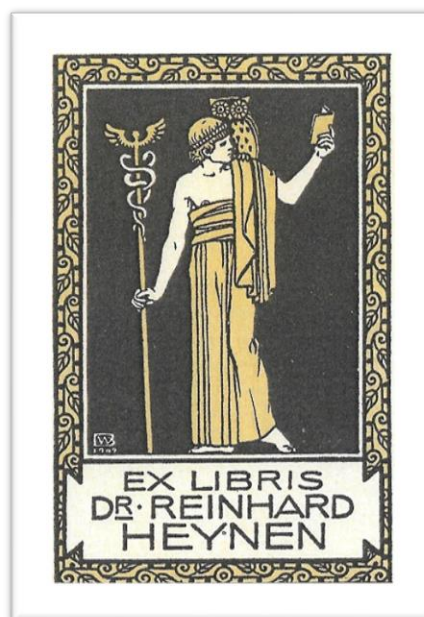

Fecit Bernhard Wenig, 1902

tants provenant de collections privées et publiques, cette exposition met en lumière la diversité des évolutions et des tendances de l'art de l'ex-libris entre 1880 et 1930. Durant cette période, la marque de l'ancien propriétaire du livre, initialement un produit des arts appliqués, devint un objet de collection artistique très prisé. Un retour sur les origines de l'ex-libris, ainsi que

Fecit Bernhard Wenig, 1902

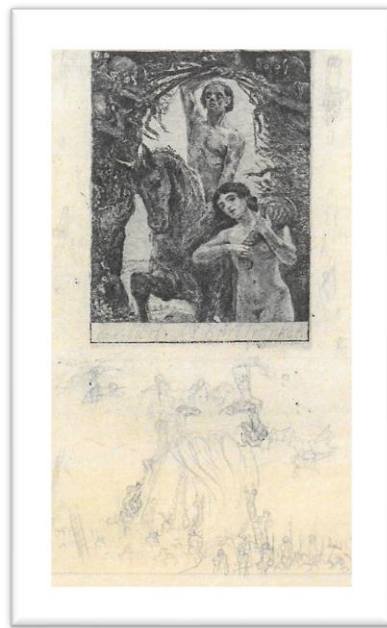
Fecit Bernhard Wenig, 1909

sur sa pertinence actuelle en art contemporain et en graphisme, illustre la profonde transformation de sa signification iconologique, artistique et marchande à son apogée, autour de 1900.

Présenter ce sujet dans une seule exposition et simultanément dans un catalogue exhaustif constitue une entreprise inédite, rendue possible grâce à la contribution de nombreux acteurs.

Fecit Bruno Héroux, 1913

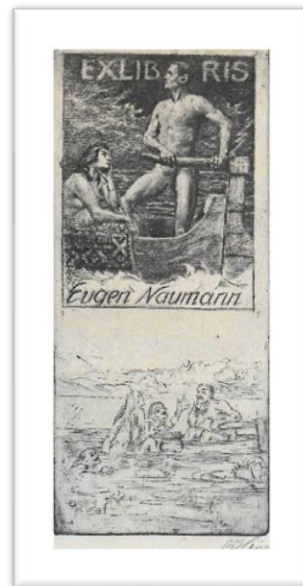

Fecit Bruno Héroux, 1913

Démontrer ce sujet dans une seule exposition et simultanément dans un catalogue exhaustif représente une réalisation inédite, rendue possible grâce à la contribution de nombreux acteurs. Elle remercie également le Dr Alexander Grönert, Beatrix et Axel Vater, le Dr Elke Schutt-Kehm, le Dr Henry Tauber, Maria Tetzlaff, ainsi que de nombreux musées

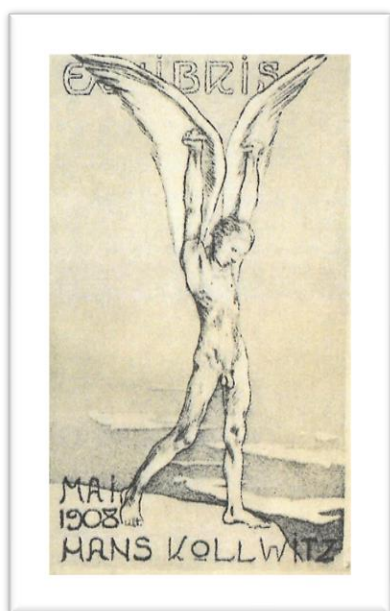
Fecit Bruno Héroux, 1916

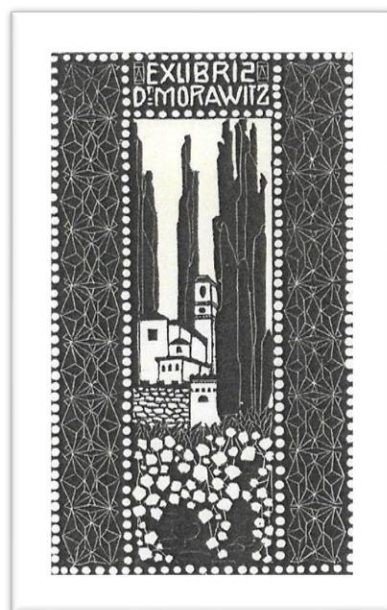
Fecit Bruno Héroux, 1921

et institutions pour leurs prêts, et enfin, l'équipe dévouée du musée du château de Moyland.

Table des matières : Avant-propos // Introduction // Le concept d'ex-libris // Redéfinir sa fonction – Nouvelle héraldique et imagination créative débridée // Emil Doepler le Jeune // Otto Hupp // Max Klinger // Joseph Sattler // Henry Tauber // Brève histoire de la Société allemande de l'ex-libris // L'Art nouveau et le mouvement du livre d'artiste // Peter Behrens //

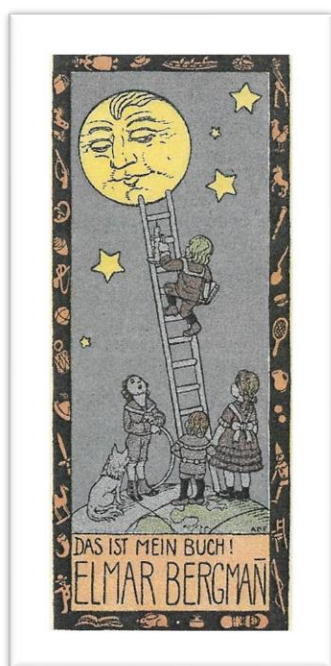

Fecit Käthe Kollwitz, 1908

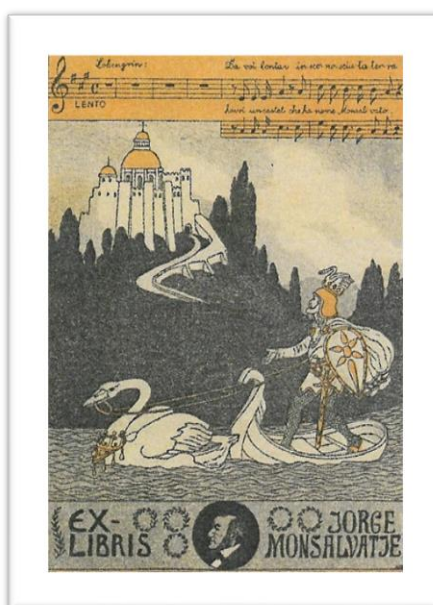

Fecit Ella Iramyi, o.J.

Otto Eckmann // Fidus // Peter Lechter // Walter Tiemann // Johann Heinrich Vogeler // Entre art et graphisme appliqué // Johann Vincenz Cissarz // Julius Diez // Ludwig Hohlwein // Emil Preetorius // Atelier Stieglitzer : Ex-libris et création typographique // Bernhard Wenig // Ex-libris de luxe // Bruno Heroux // L'âge d'or de l'ex-libris // Elske Schutt-Kehm : L'art de l'ex-

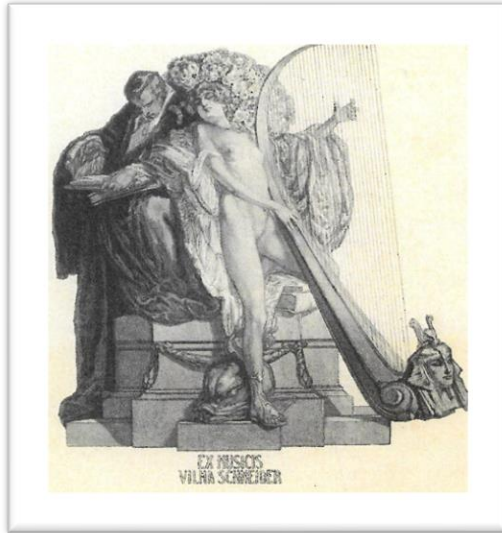

Fecit Mathilde Ade, o.J.

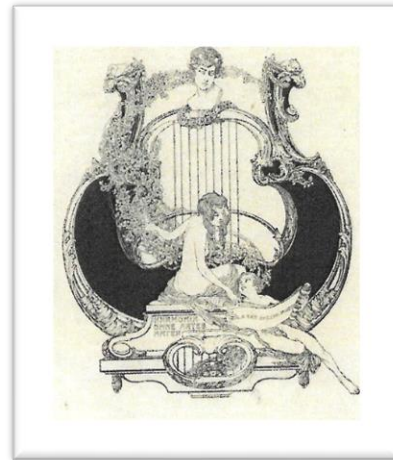

Fecit Mathilde Ade, o.J.

libris à travers ses artistes au début du XXe siècle // Mathilde Ade // Franz von Bayros // Robert Budzinski // Erich Büttner // Maximilian Dasio // Michel Fingesten // Sepp Frank // Willi Geiger // Alois Kolb // Ephraim Moses Lilien // Emil Orlik // Armand Rassenfosse // Richard Walter Rehn // Hans Thomas // Otto Ubbelohde // Hubert Wilm // Créateurs d'ex-

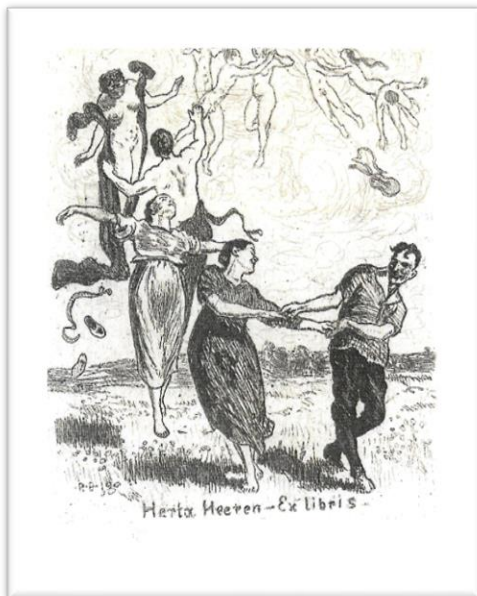

Fecit Franz von Bayros, o.J.

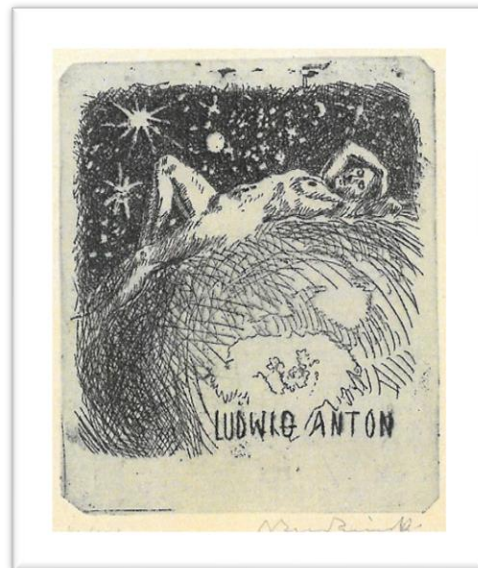

Fecit Franz von Bayros, o.J.

libris de Bohême et de Moravie // Thèmes d'ex-libris // Ex-libris parlants // Ex-libris professionnels // Ex-libris avec portraits / Ex-libris à usage personnel // Bibliothèques, lecture et écriture // Les chouettes, l'Antiquité et l'éducation // Nus // Érotisme et mort // Industrie // Les ex-libris en temps de guerre // Famille et enfants // Contes et légendes // Mondes lointains

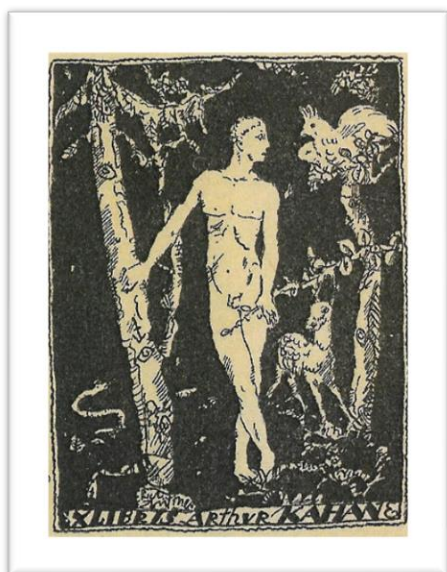

Fecit Robert Budzinski, 1916

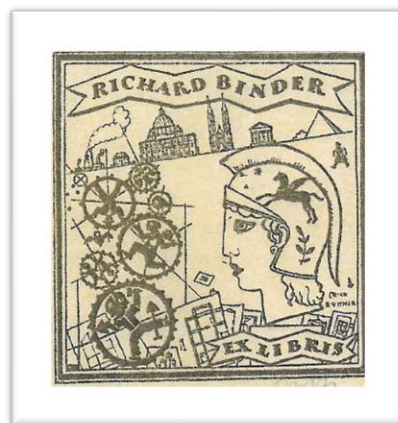

Fecit Robert Budzinski, o.J.

// Paysage // Les forces cachées de la nature // Plantes et animaux // Collectionner et étudier les ex-libris // Friedrich Warnecke // Karl Emich, comte de Leiningen-Westerburg // Walter von Zur Westen // Richard Braungart // Willy Tropp // Maria Tetzlaff : Perspectives pour l'exploration des collections d'ex-libris // Annexes et listes // Notes // Liste des œuvres exposées // Bibliographie // Courtes biographies // Mentions légales.

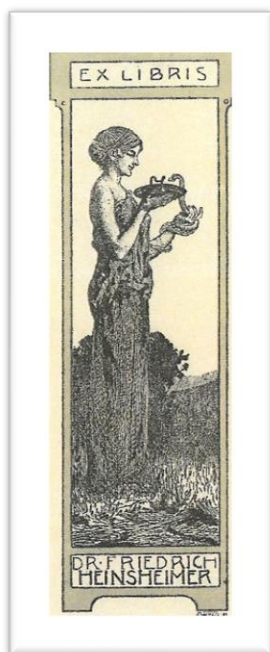

Fecit Erich Bütner, o.J.

Fecit Erich Bütner, o.J.

Dr Bettina Paust, ówczesna zastępca dyrektora artystycznego i kierownik Archiwum Josepha Beuysa, pisze w przedmowie między innymi: „Dawna prywatna kolekcja braci Franza Josepha i Hansa van der Grintena, przekazana Fundacji Muzeum Schloss Moyland w 1990 roku, stanowi trzon Muzeum Schloss Moyland. Prezentowanie tych różnorodnych zbiorów

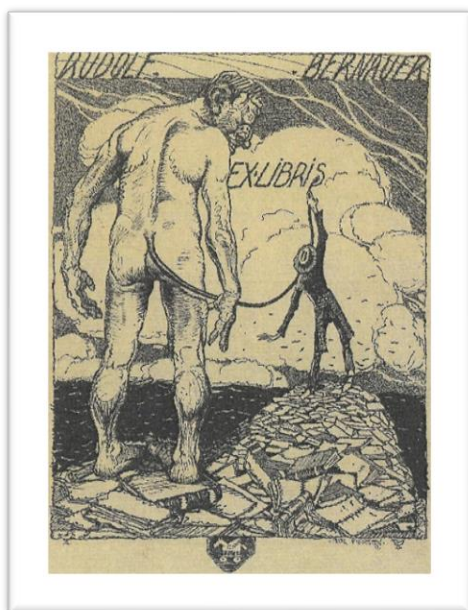
Fecit Maximilian Dasio, 1901

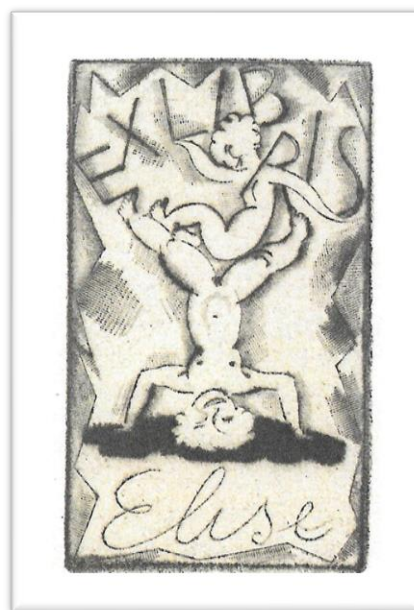
Fecit Maximilian Dasio, 1900

publiczności nie tylko na wystawie stałej, ale także stałe ich upowszechnianie poprzez wystawy czasowe jest – i będzie w coraz większym stopniu – jednym z podstawowych zadań muzeum.

Wystawa „Ex Libris – Świat w miniaturze” stanowi zatem znaczący krok w tym kierunku, ponieważ po raz pierwszy oferuje wgląd w około 500 ekslibrisów z kolekcji

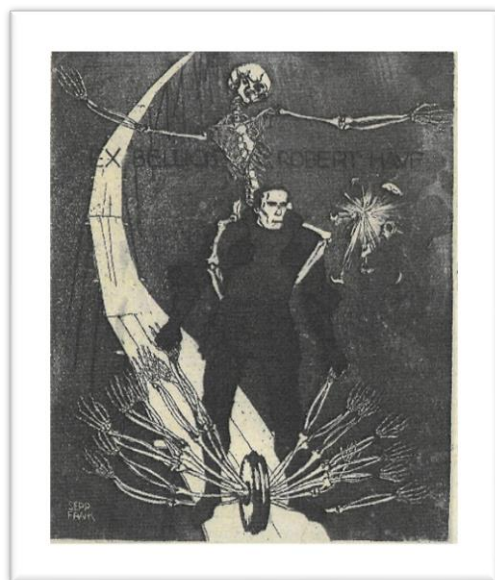

Fecit Michel Fingesten, 1913

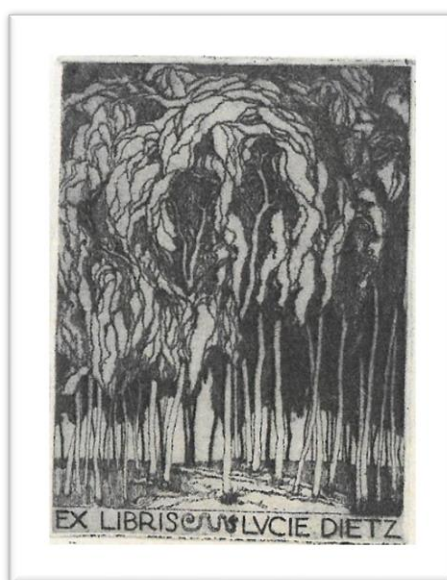

Fecit Michel Fingesten, o.J.

Muzeum Schloss Moyland”. Uzupełniona o ważne wypożyczenia z kolekcji prywatnych i publicznych, wystawa prezentuje wielowymiarowy rozwój i trendy w sztuce ekslibrisowej w latach 1880–1930, kiedy to znak dawnego właściciela książki, pierwotnie będący dziełem sztuki użytkowej, stał się pożądanym przedmiotem kolekcjonerskim. Przyglądając się początkom ekslibrisu, a także jego obecnemu znaczeniu jako tematu we współczesnej sztuce

Fecit Sepp Frank, o.J.

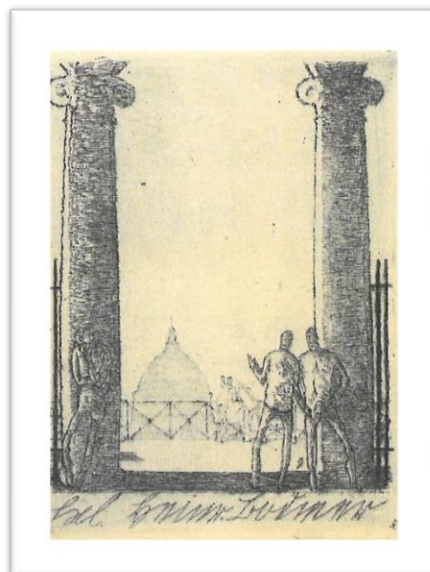
Fecit Sepp Frank, o.J.

i projektowaniu graficznym, można dodatkowo zilustrować głęboką transformację ikonologicznego, artystycznego i kolekcjonerskiego znaczenia ekslibrisu w okresie jego świetności około 1900 roku.

Zaprezentowanie tego na jednej wystawie i jednocześnie w obszernym katalogu to nowatorskie przedsięwzięcie, możliwe dzięki licznym współautorom.

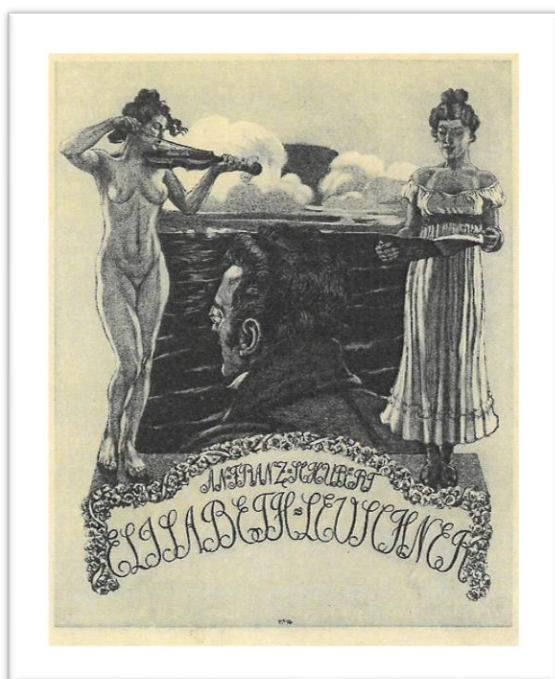

Fecit Willi Geiger, 1911

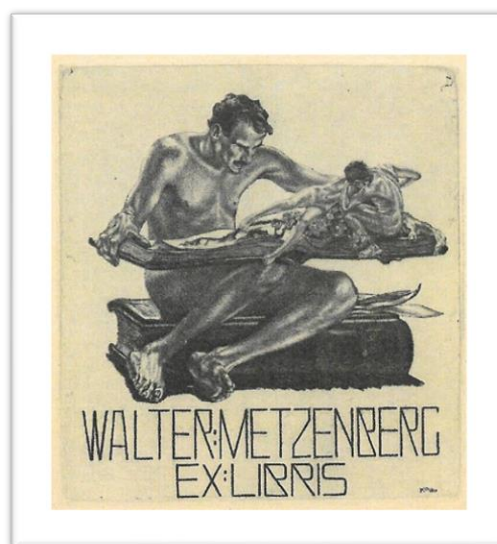

Fecit Willi Geiger, o.J. (um 1910)

Zaprezentowanie tego na jednej wystawie i jednocześnie w obszernym katalogu to nowatorskie osiągnięcie, możliwe dzięki licznym współautorom. Podziękowania należą się również dr. Alexandrowi Grönertowi, Beatrix i Axelowi Vaterom, dr Elke Schutt-Kehm, dr. Henry'emu Tauberowi, mgr Marii Tetzlaff, a także licznym muzeom i instytucjom za wypo-

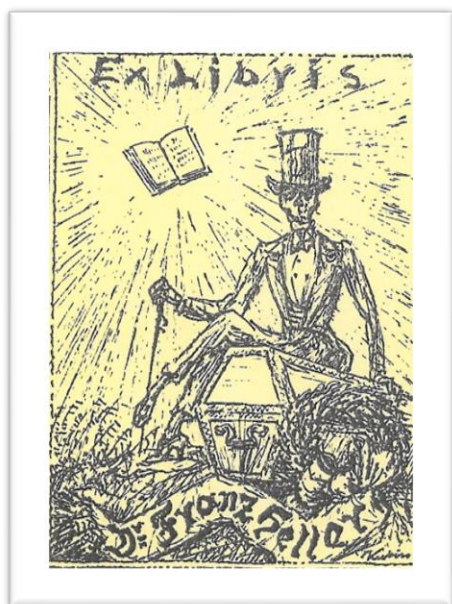

Fecit Alois Kolb, o.J.

Fecit Alois Kolb, o.J.

życzenie, a na koniec, ale nie mniej ważne, oddanemu zespołowi Muzeum Schloss Moyland.
Spis treści: Przedmowa // Wprowadzenie // Pojęcie ekslibrisu // Redefinicja jego funkcji – nowa heraldyka i swobodna wyobraźnia twórcza // Emil Doepler Młodszy // Otto Hupp //

Fecit Alfred Kubn, 1926

Fecit Alfred Kubn, 1911

Max Klinger // Joseph Sattler // Henry Tauber // Krótka historia Niemieckiego Towarzystwa Exlibrisu // Secesja i ruch sztuki książki // Peter Behrens // Otto Eckmann // Fidus // Peter Lechter // Walter Tiemann // Johann Heinrich Vogeler // Między sztuką a grafiką użytkową // Johann Vincenz Cissarz // Julius Diez // Ludwig Hohlwein // Emil Preetorius // Warsztat

Fecit Ephraim Moses Lilien, 1912

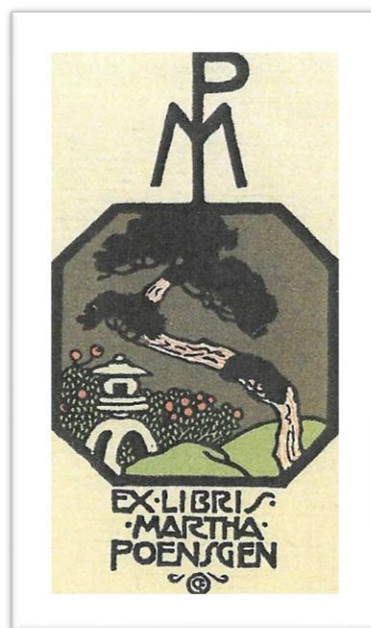

Fecit Ephraim Moses Lilien, 1912

Stieglitzer Ehmke, Kieukens, Beiwe, Aufsesser / Znaczkę książkowe i typograficzne ekslibrisy // Bernhard Wenig // Luksusowe ekslibrisy // Bruno Heroux // Złoty wiek ekslibrisu // Elske Schutt-Kehm: Sztuka ekslibrisu w twórczości artystów na początku XX wieku // Mathilde Ade // Franz von Bayros // Robert Budzinsk i // Erich Büttner // Maximilian Dasio

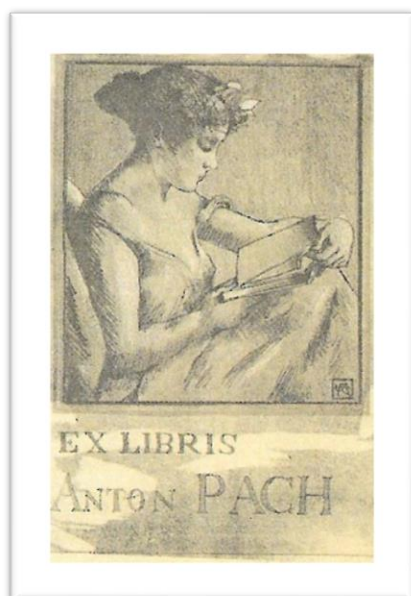

Fecit Emil Orlik, 1911

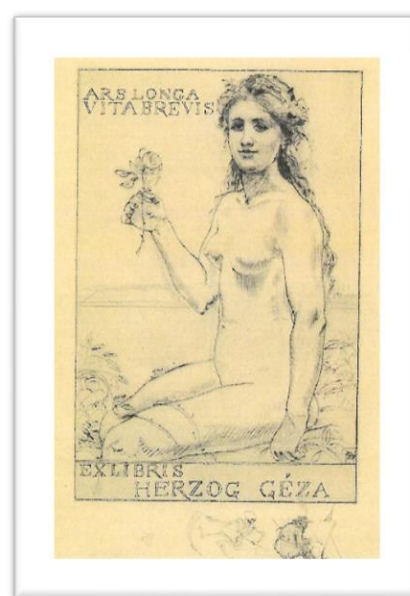

Fecit Emil Orlik, 1911

// Michel Fingesten // Sepp Frank // Willi Geiger // Alois Kolb // Ephraim Moses Lilien // Emil Orlik // Armand Rassenfosse // Richard Walter Rehn // Hans Thomas // Otto Ubbelohde // Hubert Wilm // Projektanci ekslibrisów z Czech i Moraw // Motywy ekslibrisów // Mówiące ekslibrisy // Profesjonalne ekslibrisy // Ekslibrisy z portretami / Ekslibrisy do użytku osobi-

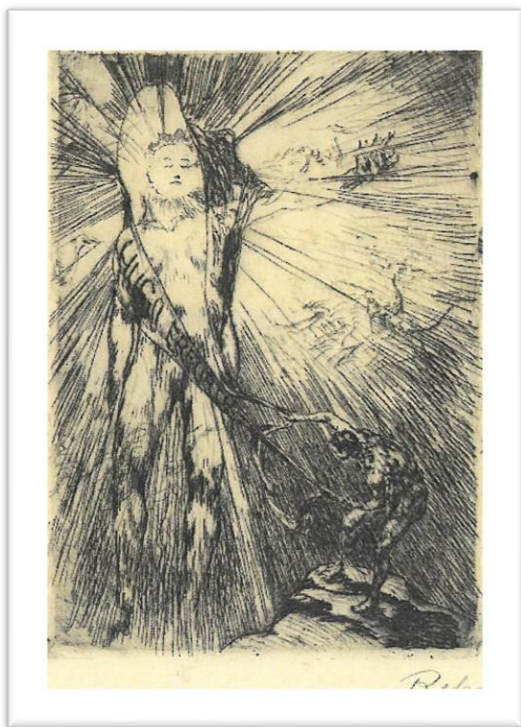

Fecit Armand Rassenfosse, o.J.

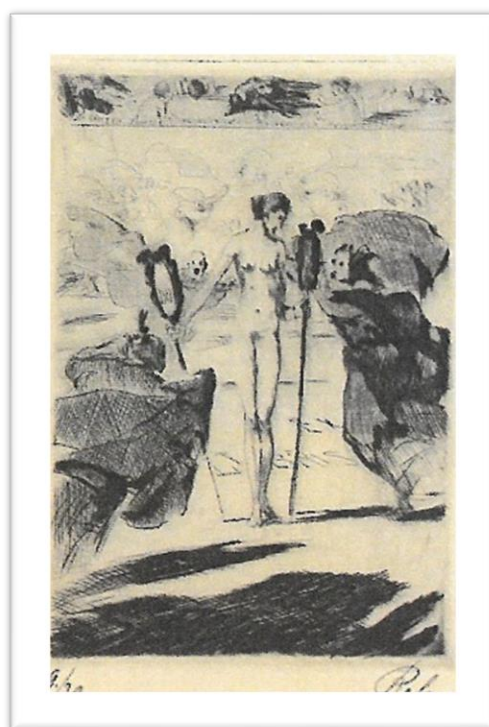

Fecit Armand Rassenfosse, o.J.

stego // Biblioteki, czytanie i pisanie // Sowy, starożytność i edukacja // Akty // Erotyzm i śmierć // Przemysł // Ekslibrisy w kontekście wojny // Rodzina i dzieci // Wróżka Opowieści i legendy // Odległe światy // Krajobraz // Ukryte siły natury // Rośliny i zwierzęta // Kolekcjonowanie i badanie ekslibrisów // Friedrich Warnecke // Karl Emich hrabia Leinin-

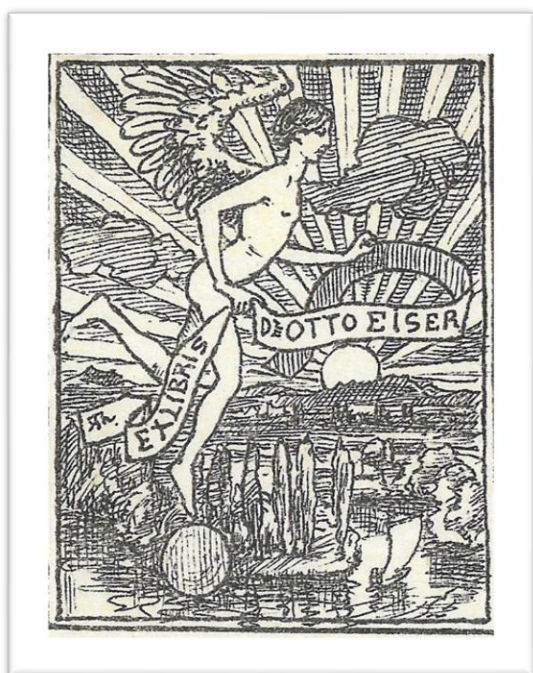

Fecit Richard Walter Rehn, 1913

Fecit Richard Walter Rehn, 1923

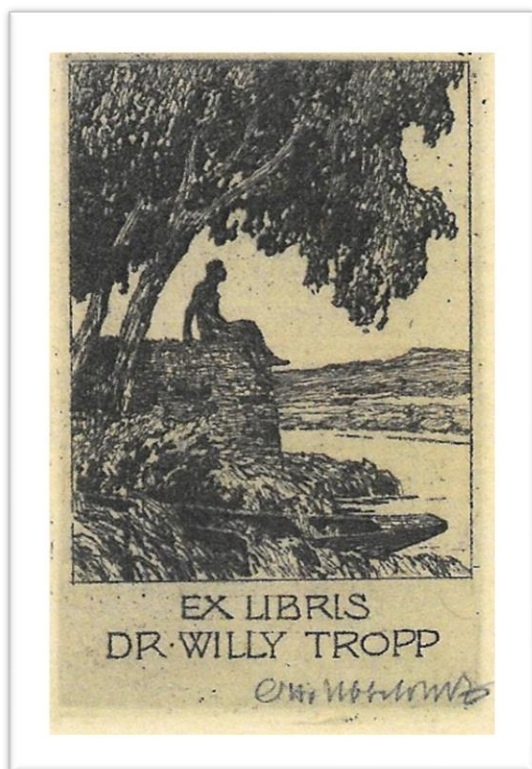
gen-Westerburg // Walter von Zur Westen // Richard Braungart // Willy Tropp // Maria Tetzlaff: Perspektywy eksploracji zbiorów ekslibrisów // Dodatki i listy // Notatki // Lista prac wystawionych // Bibliografia // Krótkie biografie // Odcisk.

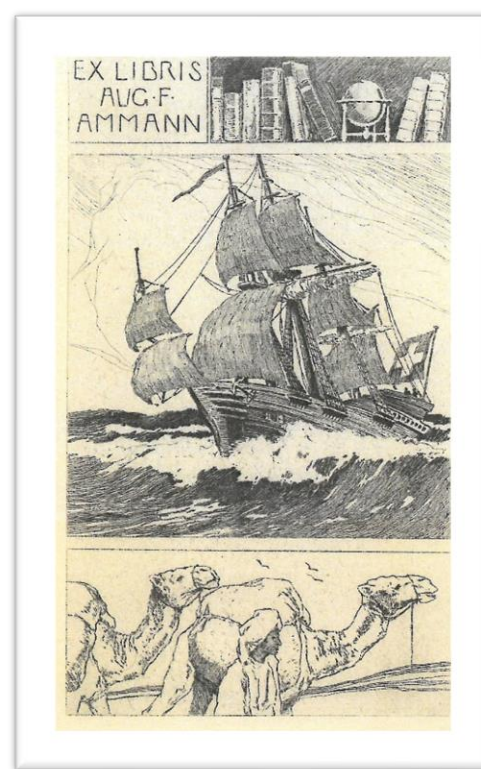
Fecit Hans Thoma, 1895

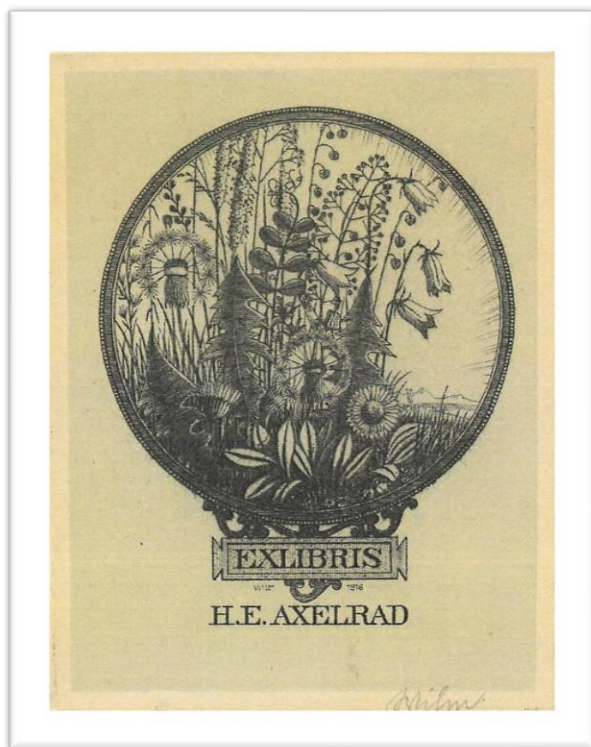
Fecit Hans Thoma, 1896

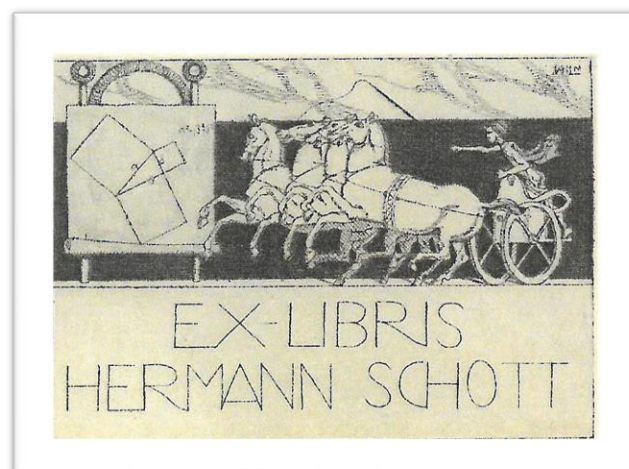
Fecit Otto Ubbelohde, 1907

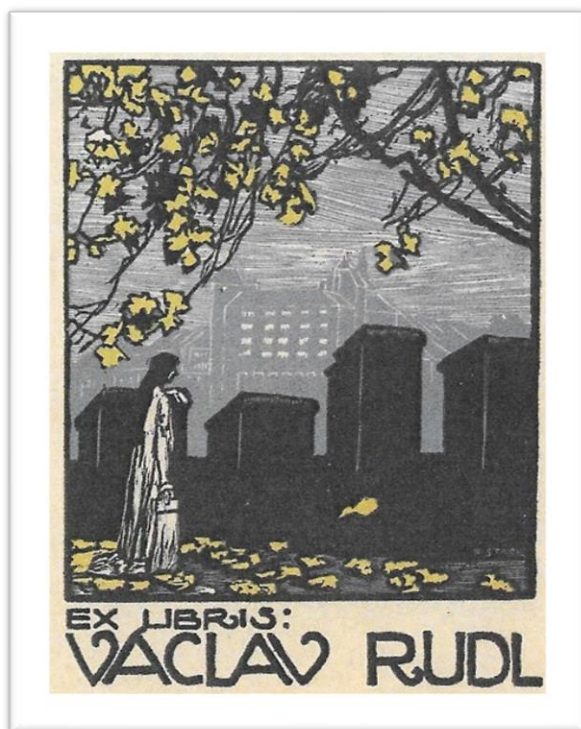
Fecit Otto Ubbelohde, 1906

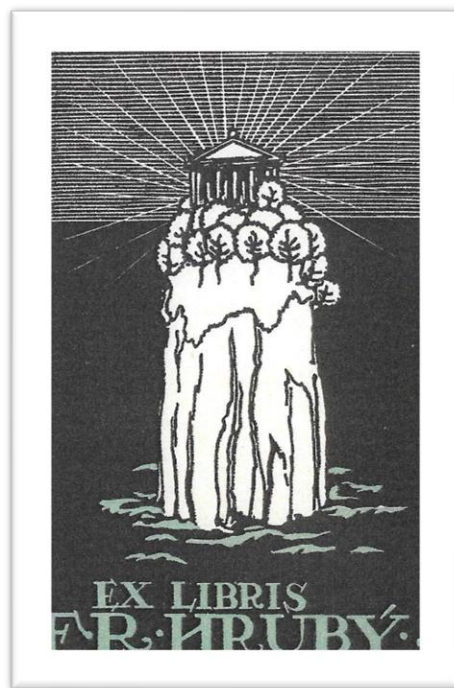
Fecit Hubert Wilm, 1916

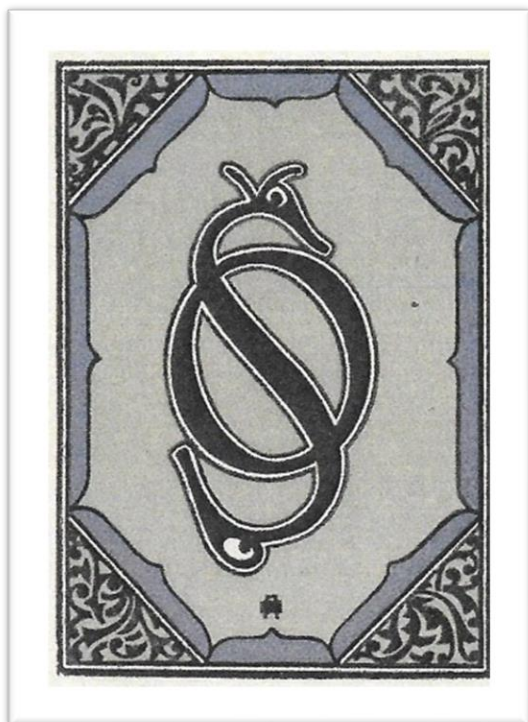
Fecit Hubert Wilm, o.J.

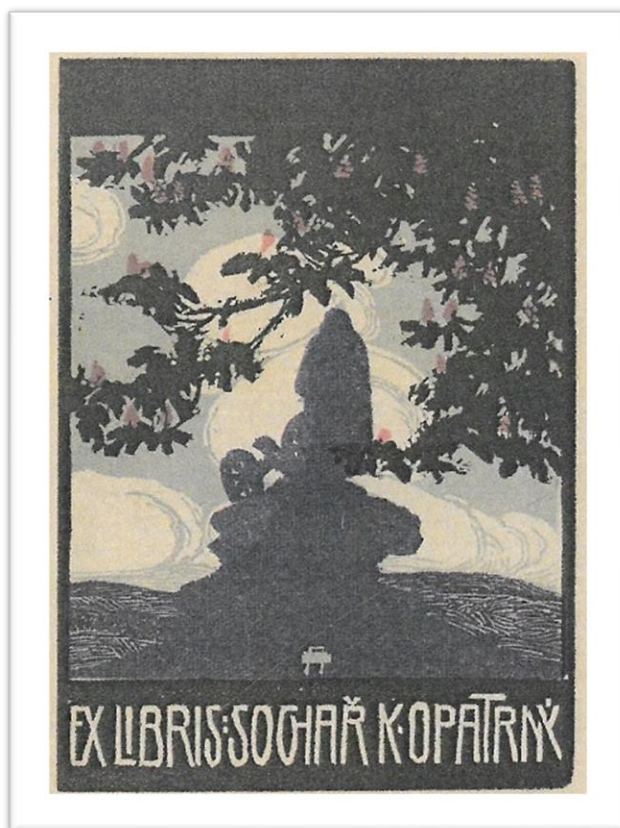
Fecit Otakar Štafl, 1911

Fecit Otakar Štafl, o.J.

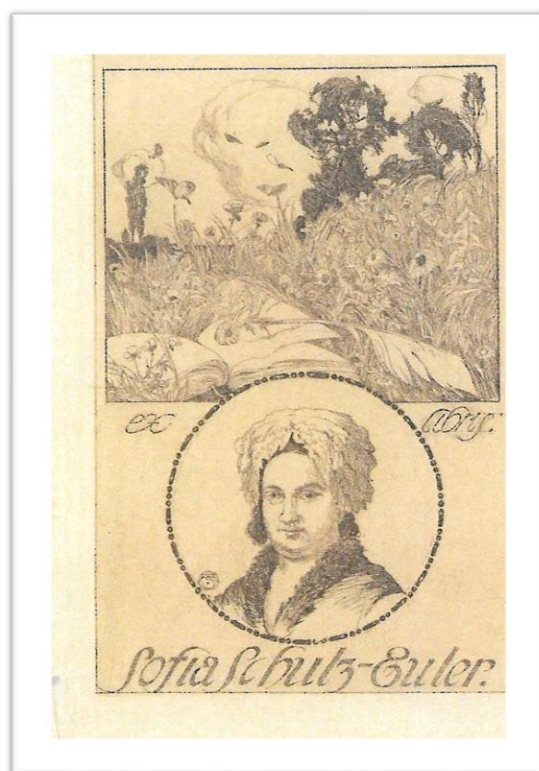
Fecit Otakar Štafl, o.J.

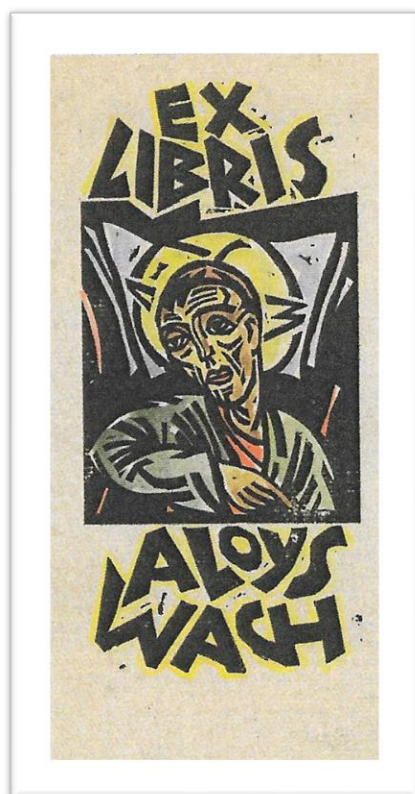
Fecit Otakar Štafl, o.J.

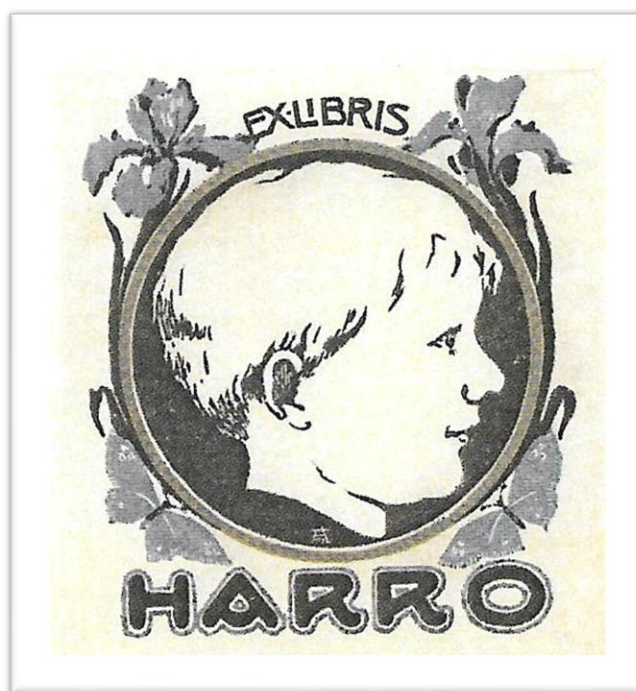
Fecit Sepp Frank, o.J.

Fecit Alfred Soder, o.J.

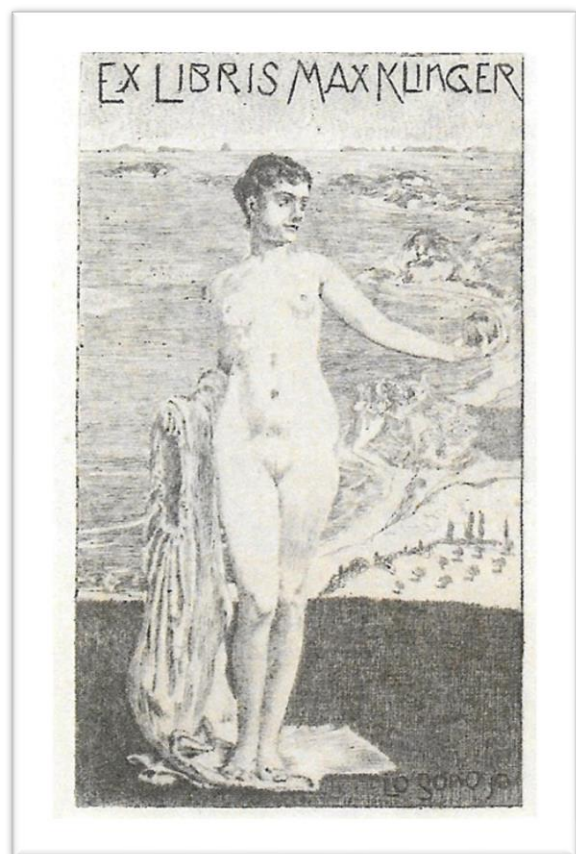
Fecit Alois Wachlmayr, o.J.

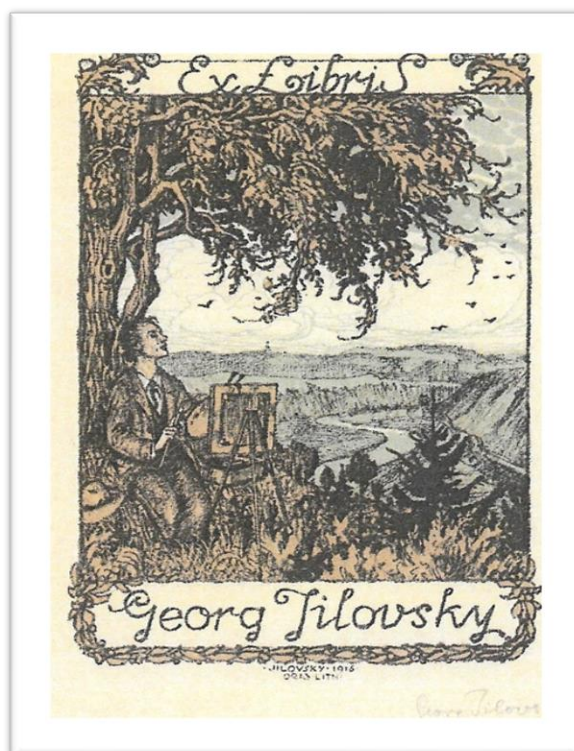
Fecit Marguerite (Molly) Gieger-Amman, o.J.

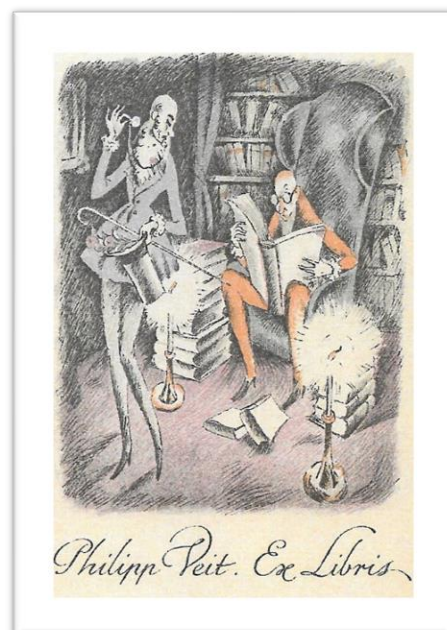
Fecit Leo Bauer, o.J.

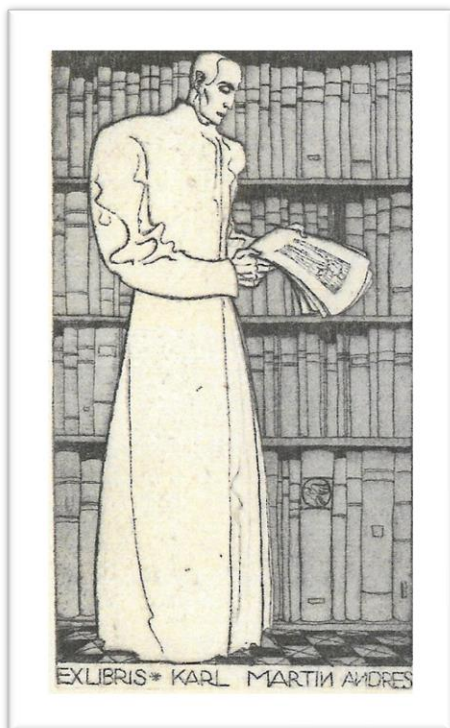
Fecit Max Klinger, o.J. (um 1896)

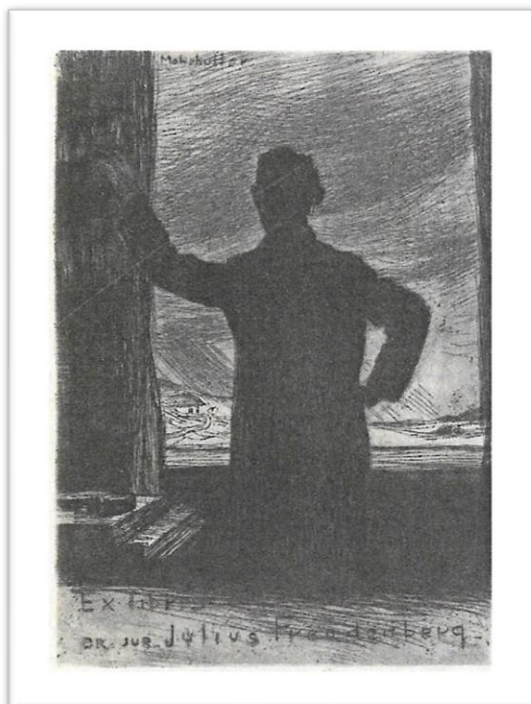
Fecit Georg Jilovsky, 1916

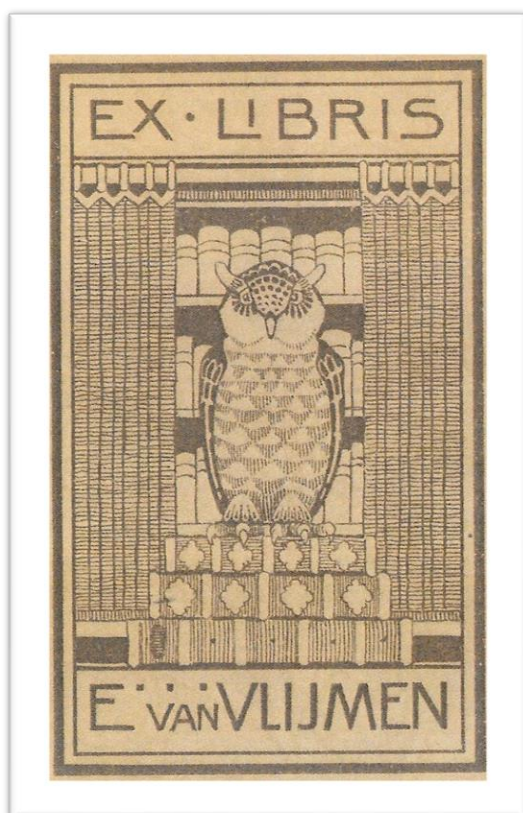
Fecit Anonymus, o.J.

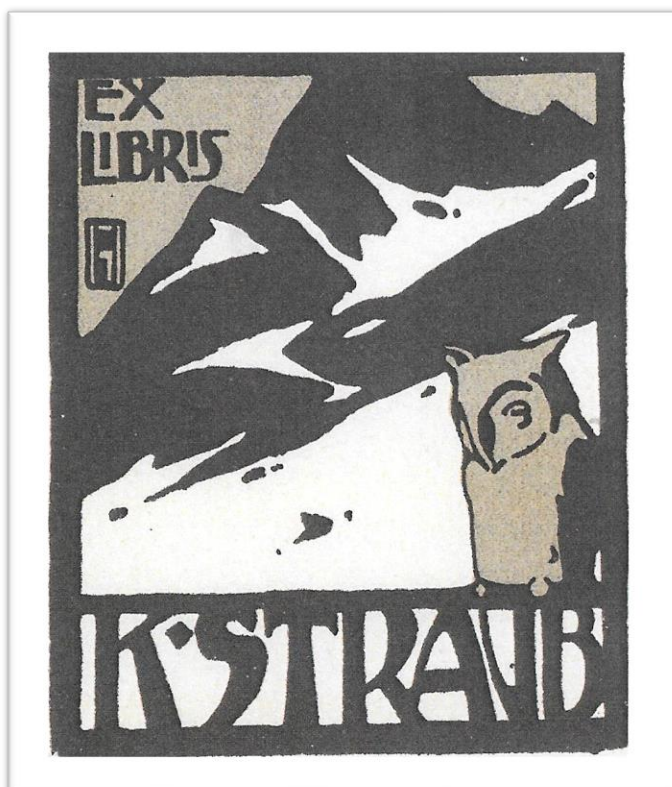
Fecit Sepp Frank, o.J.

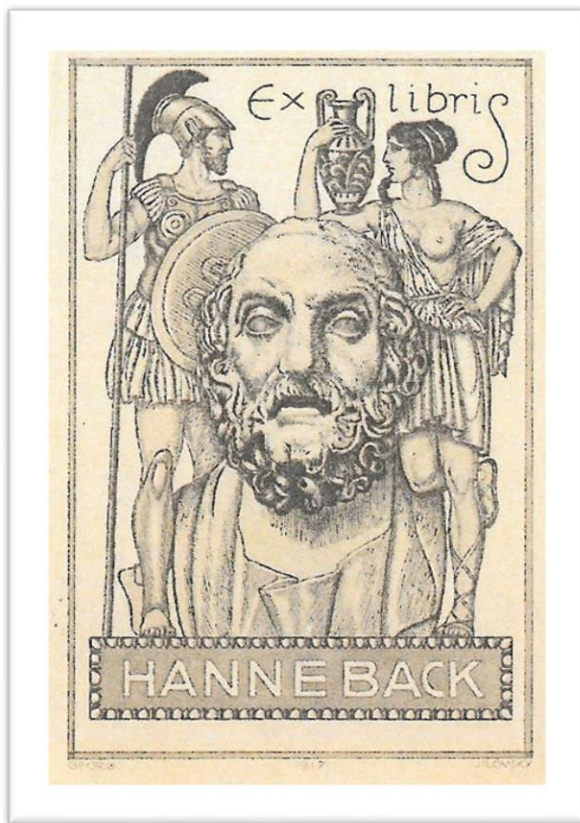
Fecit Alfred Mohrbutter, o.J.

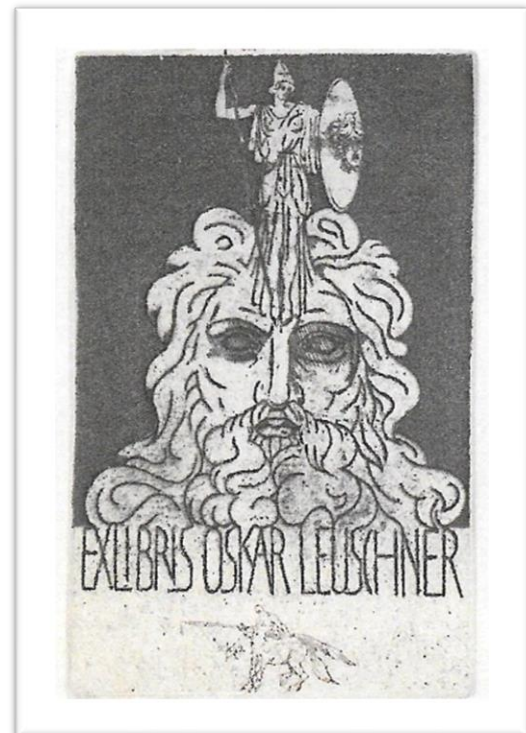
Fecit Anonymus, o.J.

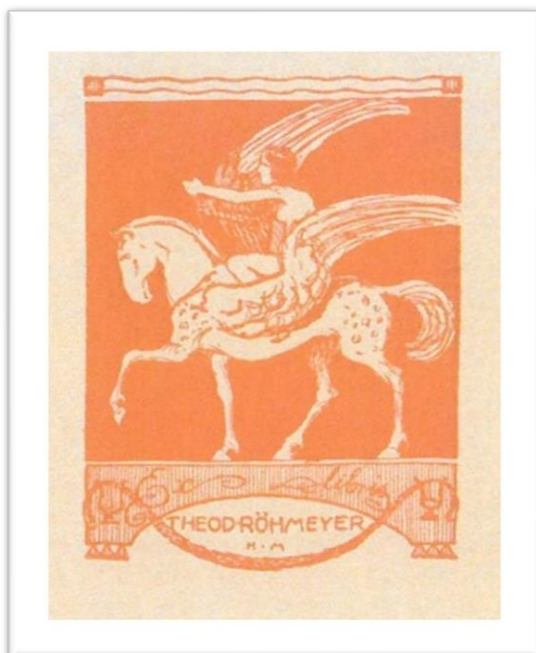
Fecit Ludwig Hohlwein, o.J. (um 1900)

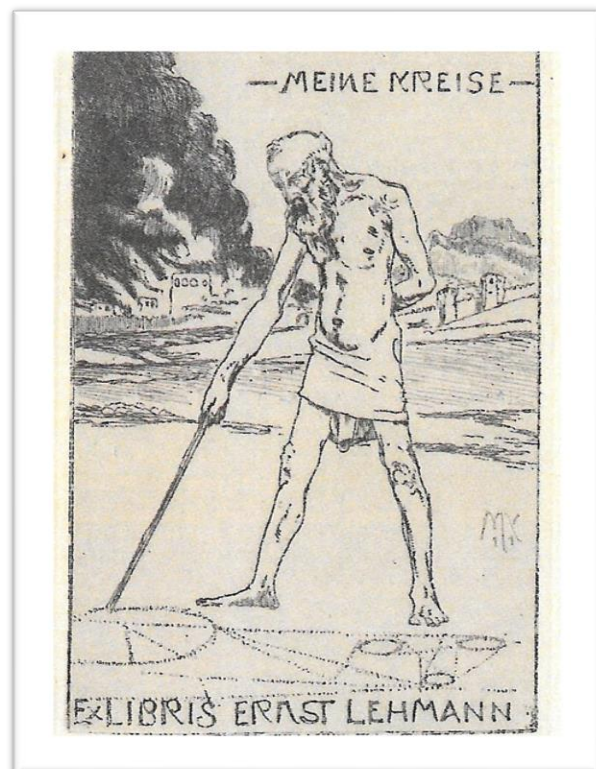
Fecit Georg Jilovsky, 1917

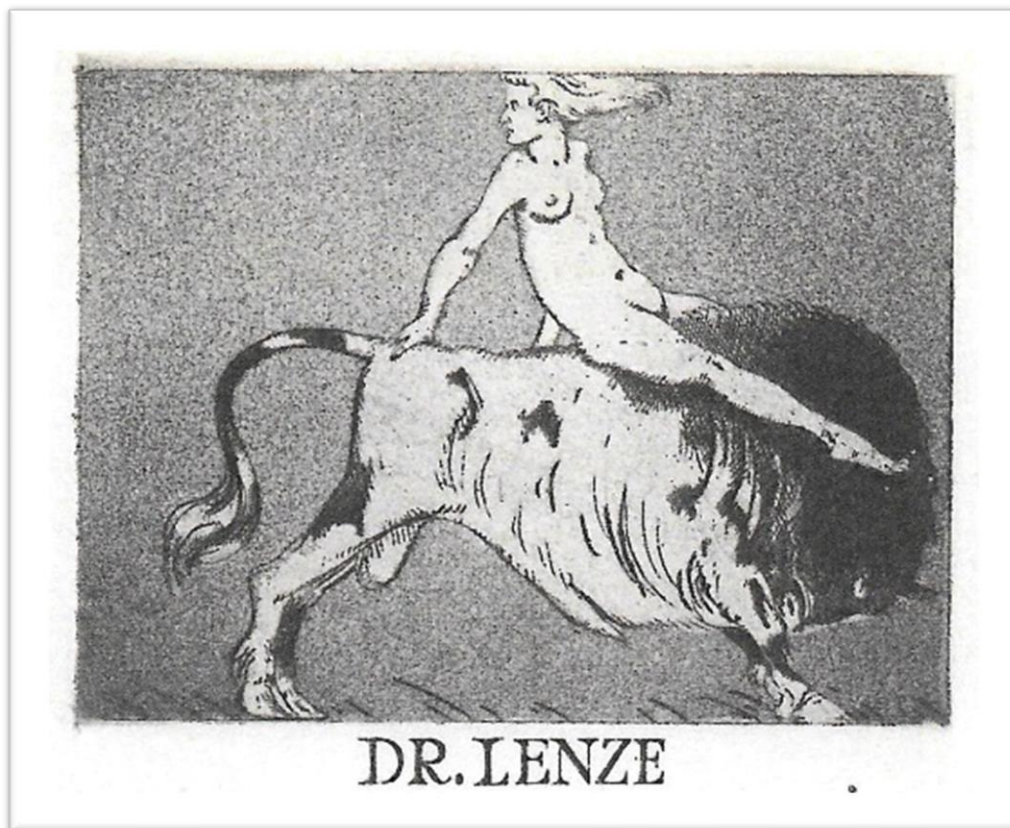
Fecit Karl Ritter, 1922

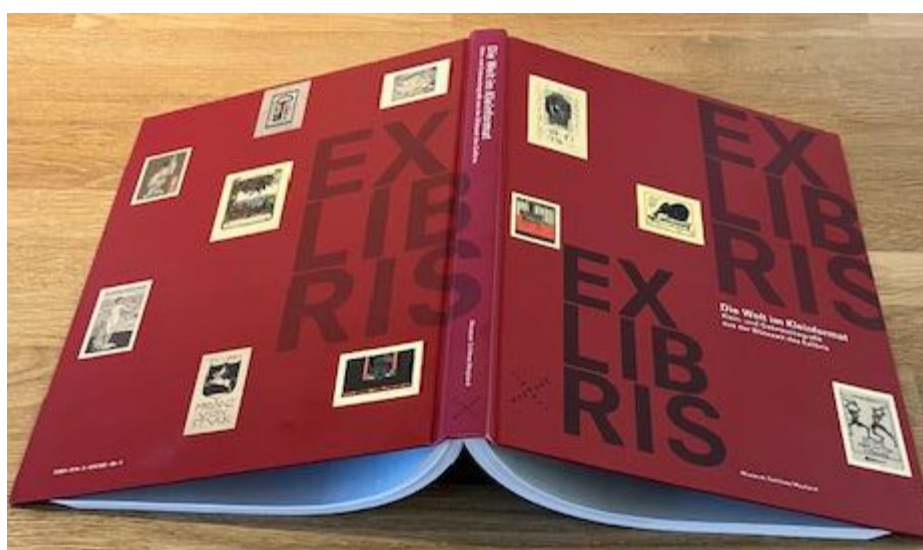
Fecit Hans Meid, o.J. (vor 1922)

Fecit Max Klinger, 1911

Fecit Georg Oskar Erler, o.J.

Mariana Myroshnychenko

Ukraine for ever

Worldwide! – also Gaza

Fecit Stanislav Hlinovsky, CZ, 1972

FISAE Newsletter

© Klaus Rödel, Nordre Skanse 6, DK 9900 Frederikshavn, ☎ +45 2178 8992 ▪ E-mail: klaus@roedel.dk